

ԱճՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ԷԼԵԿՏՐՈՆԱԶԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԵՐՂՐՄԱՆ ՓՈՐՁԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՈՒՄ

Տեղեկատվական և հեռահաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման կարևորագույն ոլորտներից է պետական կառավարման համակարգը: Էլեկտրոնային կառավարության ներդրման արդյունքում հնարավոր է ապահովել բյուրոկրատական գործընթացների դյուրացում, փաստաթղթերի ձևակերպման ժամանակահատվածի նշանակալի կրճատում, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց խիստ, հեշտությամբ վերստուգվող հարկային պարտականությունների ապահովում էլեկտրոնային հաշվառման միասնականացված համակարգի ներդրման միջոցով, բյուջետային մուտքերի ծավալի մեծացում, կոռուպցիայի մասշտաբների կրճատում և պետական հաստատությունների նկատմամբ քաղաքացիների դատախազության աճ: Բազմաթիվ երկրներում կատարվում են աշխատանքներ էլեկտրոնային կառավարման համակարգի ներդրման և բարելավման ուղղությամբ. բացառություն չի կազմում նաև Հնդկաստանը, որտեղ էլեկտրոնային կառավարումն արդեն իսկ ներդրել է, ապահովում է զարգացման բարձր տեմպեր, սակայն ունի դեռևս չուժված մի շարք խնդիրներ:

Анна МИНАСЯН

ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ЭЛЕКТРОННОГО УПРАВЛЕНИЯ В ИНДИИ

Ключевые слова: электронное управление, информация, идентификация, веб-страница, электронная служба, система управления знаниями, портал, он-лайн.

Одной из важнейших сфер информационных и телекоммуникационных технологий является государственная система управления. В результате внедрения электронного правительства можно облегчить бюрократические процедуры, значительно сократить сроки выдачи документов, обеспечить систему строгого и легко проверяемого налогового обязательства для юридических и физических лиц путем внедрения единой системы электронного учета, увеличить доходы бюджета, снизить масштабы коррупции и повысить доверия общественности к государственными учреждениям. Во многих странах ведется работа по внедрению и совершенствованию системы электронного управления. Индия также не является исключением, где электронное управление уже внедрено, обеспечивает высокие темпы роста, но по-прежнему имеет ряд нерешенных вопросов.

Anna MINASYAN

EXPERIENCE IN IMPLEMENTING E-GOVERNMENT IN INDIA

Keywords: electronic control, information, identification, web page, electronic service, knowledge management system, portal, on-line.

One of the most important spheres of information and telecommunication technologies is the state management system. Implementation of the e-government can facilitate bureaucratic procedures, significantly reduce the timeframes for documents, ensure strict and easily audited tax liability for legal and physical entities through the introduction of a unified electronic accounting system, increase budget revenues, reduce corruption scales, and increase public confidence in state institutions. In many countries, work is underway to introduce and improve the e-governance system. India is also no exception, where e-governance has already been introduced, provides high growth rates, but still has a number of unresolved issues.

ԱՆՆԷ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԱՍՏԱՎՈՐԳԻ ՆԵՐՂՐՄԱՆ

Արտաքին առևտրային գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններում զգալիորեն մեծանում է կառավարչական հաշվառման օգտագործման դերն ու նշանակությունը, քանի որ կառավարչական հաշվառման վարումը հնարավորություն է տալիս ապահովել կազմակերպության ղեկավարներին համապատասխան տեղեկատվությամբ՝ ապրանքների արտահանման և ներմուծման գործարքներ իրականացնելիս արդյունավետ կառավարչական որոշումների կայացման համար: Հոդվածում քննարկվում են կազմակերպություններում կառավարչական հաշվառման ներդրման հիմնական նպատակները և խնդիրները: Տրվել են կազմակերպություններում կառավարչական հաշվառման ներդրման հիմնական քայլերը և ներկայացվել են այդ քայլերի առանձնահատկություններն ու դրանց հիմնական էությունը:

Ануш МИКАЕЛЯН

ВНЕДРЕНИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ НА ПРЕДПРЕИИ

Ключевые слова: Внешняя торговля, система управленческого учета, центр ответственности, управленческие отчеты, сегментарный учет.

В организациях осуществляющих внешнеэкономическую деятельность значительно повышается роль и значение использования управленческого учета, поскольку управленческий учет позволяет обеспечить необходимой информацией менеджеров для принятия эффективных управленческих решений при экспорте, импорте товаров. В статье рассмотрены основные задачи и цели управленческого учета и даны основные этапы по внедрению управленческого учета на предприятии. Также рассмотрены особенности каждого этапа и дано краткое раскрытие сущности этих этапов.

Anush MIKAYELYAN

INTRODUCTION OF FOREIGN TRADE MANAGEMENT ACCOUNTING SYSTEM IN ORGANIZATIONS

Key words: foreign trade, management accounting system, responsibility center, managerial reports, segment accounting.

In organizations that carry out foreign trade activity, the role and importance of the use of management accounting is significantly increased, as management accounting allows to provide the necessary information for managers to make effective management decisions when exporting, importing goods.

In the article considers the main goals and aims of management accounting and the main steps of introduction of management accounting on the enterprise are presented. Also, the features of each stage are considered and each stage is analyzed.

Աշոտ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՊԱԿԵՆՏՐՈՆԱՑՄԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԱՆՁԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Պետական իշխանության ապակենտրոնացումը օրինաչափ գործընթաց է՝ հանդիսանալով հասարակության ժողովրդավարացման, պետական իշխանության վերափոխման, իշխանությունների տարանջատման, քաղաքացիների քաղաքական իրավունքների և ազատությունների ձեռքբերման և մասնավոր սեփականության ներդրման արդյունք: Այն ժողովրդավարական հասարակարգի կայացման և դրա հետագա զարգացման ոչ միայն կարևոր, այլև անհրաժեշտ բաղադրիչ է:

Ашот АВЕТИСЯН

ЗАЯВЛЕНИЕ И СПЕЦИФИКАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ АДМИНИСТРАЦИИ

Ключевые слова: Государственное управление, государственное управление, процесс децентрализации, принципы, полномочия, общественные органы.

Децентрализация государственной власти - это естественный процесс, являющийся результатом демократизации общества, трансформации государственной власти, разделения властей, приобретения политических прав и свобод граждан и введения частной собственности. Это не только важный, но и важный компонент построения демократического общества и его дальнейшего развития.

Ashot AVETISYAN

THE STATEMENT AND SPECIFICATIONS OF STATE ADMINISTRATION

Keywords: Public administration, public administration, decentralization process, principles, powers, community bodies.

Centralization of state power is a natural process, being a result of democratization of the society, transformation of state power, separation of powers, acquisition of political rights and freedoms of citizens and introduction of private property. It is not only an essential but also essential component of building a democratic society and its further development.

Գայանե ՇԵԳՈՒՆՑ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՅՈՒՍՆԵՐԻ ԻՐԱՑՎԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ

Միջազգային պահուստները տնտեսության անվտանգության, կայունության ու վճարունակության երաշխիք են, ուստի կենտրոնական բանկերի առաջնային խնդիրներից մեկը իրացվելի ու օպտիմալ պորտֆելի ձևավորումն է: Հոդվածում ներկայացվում են միջազգային պահուստների իրացվելիության կառավարման հիմնական առանձնահատկությունները, ժամանակակից մոտեցումներն ու ռիսկ-եկամտաբերություն-իրացվելիություն արդյունվետ հարաբերակցության ձևավորման միջոցով պորտֆելի օպտիմալացման հնարավորությունները:

Гаяне ШЕГУНЦ

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ В УПРАВЛЕНИИ ЛИКВИДНОСТЬЮ МЕЖДУНАРОДНЫХ РЕЗЕРВОВ СТРАНЫ

Ключевые слова: международные резервы, ликвидность, риск, оптимизация портфеля.

Международные резервы являются гарантией безопасности, стабильности и платежеспособности экономики, поэтому одним из ключевых вопросов центральных банков является формирование ликвидного и оптимального портфеля. В статье представлены основные особенности, современные подходы в управлении ликвидностью международных резервов и возможности оптимизации портфеля с помощью формирования эффективного соотношения доходности, ликвидности и риска.

Gayane SHEGUNT

MODERN APPROACHES TO MANAGING THE LIQUIDITY OF INTERNATIONAL RESERVES

Key words: international reserves, liquidity, risk, portfolio optimization.

International reserves are guarantee for safety, stability and pay ability of any economy, that is why one of the most important objectives of CBs is the formation of liquid and optimal investment portfolios. This article outlines the main features of international reserve management, its modern approaches and the portfolio optimization problem in the context of risk-profitability-liquidity relationship.

Մարի ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ՄԱՐԿՎԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՌԱՋԱՆՁԱՅԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻՆ

Բանկային համակարգում առաջարկվող ծառայությունների վրա հիմնված մրցակցությունը այժմ փոխարինելու է գալիս նոր տեխնոլոգիաների ու գների վրա հիմնված մրցակցությունը: Տեխնոլոգիական լուծումներով հագեցած մեծ կապիտալ ունեցող բանկերը փոխելով ծառայությունների ծավալը և գնային սպեկտրը փոխում են նաև մատուցվող ծառայությունների արագությունը և արդյունավետությունը՝ դրանով իսկ բարձրացնելով հաճախորդների բավարարվածության աստիճանը: Նման մրցակցային շուկայում գոյատևելու համար բանկերը պետք է օպտիմալ կերպով գնահատեն իրենց արդյունավետությունը: Շուկային բնորոշ ներքին ամենատեսակի գործոնը, որը կարող է յուրաքանչյուր բանկի մրցակցային արդյունավետության համար որոշիչ նշանակություն ունենալ՝ մարդկային ռեսուրսների կառավարման /ՄՌԿ/ գործոնն է:

Мари СТЕПАНИЯ

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В ПРАКТИКЕ МЕЖДУНАРОДНОГО БАНКОВСКОГО УПРАВЛЕНИЯ

Ключевые слова: управление человеческими ресурсами, корпоративная культура, стратегическое планирование, повышение квалификации сотрудников.

На данный момент конкуренции, основанной на предлагаемых услугах в банковской системе пришла на замену конкуренция, основанная на новых технологиях и ценах. Банки, имеющие большой капитал, оснащенные технологическими решениями, меняя объем услуг и ценовой спектр, меняют также скорость и эффективность, предоставляемых услуг, этим же повышая степень удовлетворенности посетителей. Для выживания на таких конкурентных рынках, банкам необходимо оптимально оценить свою эффективность. Самый существенный внутренний фактор, характерный для рынка, который может иметь решающее значение для конкурентной эффективности любого банка - это фактор управления человеческими ресурсами.

Mary STEPANYAN

FEATURES OF HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE PRACTICE OF INTERNATIONAL BANKING MANAGEMENT

Key words: human resources management, corporate culture, strategic planning, staff development.

At the moment, competition based on the services offered in the banking system has replaced the competition based on new technologies and prices. Banks with large capital, equipped with technological solutions, changing the volume of services and price spectrum, also change the speed and efficiency of the services provided, thereby increasing the level of satisfaction of visitors. To survive in such competitive markets, banks need to optimally assess their effectiveness. The most significant internal factor characteristic of the market, which can be crucial for the competitive effectiveness of any bank, is a factor in the management of human resources.

Տարբերակ սպասունջան

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿՊՊԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ ՈՐՊԵՏ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՐԶԵԹԻՆԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔ

Վերջին տասնամյակներում մեր բարձրագույն կրթության համակարգը կրել է եական փոփոխություններ, որը պայմանավորված է նախ և առաջ շուկայական տնտեսության անցմամբ, և որպես հետևանք կրթական հաստատությունների և ծրագրերի ձևերի դիվերսիֆիկացիայով՝ կրթության համակարգում ոչ պետական հատվածի ձևավորմամբ և զարգացմամբ, վճարովի կրթական ծառայությունների աճով: Միաժամանակ՝ դրա հետ միասին փոխվեցին նաև կրթական հաստատությունների գործունեության կազմակերպատնտեսական հիմքերը: Այսօր բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները շուկայական տնտեսության

հավասարազոր սուբյեկտներ են, որոնք արտադրում են ինտելեկտուալ արտադրանք, որն էլ իրացվում է կրթական ծառայությունների զարգացող շուկայում:

Татевик САМСОНИЯ

УПРАВЛЕНИЕ СВЯЗЯМИ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ КАК МАРКЕТИНГОВЫЙ ИНСТРУМЕНТ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ

Ключевые слова: управление связями с общественностью, рынок образовательных услуг, управление образованием, образовательные учреждения.

В последние десятилетия наша система высшего образования подверглась значительным изменениям, которые обусловлены в первую очередь переходом к рыночной экономике, и как следствие диверсификацией форм образовательных учреждений и программ – формированием и развитием негосударственного сектора в образовательной системе, ростом платных образовательных услуг. Одновременно, вместе с этим изменились также организационно-экономические основы деятельности образовательных учреждений. Сегодня высшие учебные заведения являются равными субъектами рыночной экономики, которые производят интеллектуальный продукт, который реализуется на развивающемся рынке образовательных услуг.

Tatevik SAMSONYAN

MANAGEMENT OF PUBLIC RELATIONS AS A MARKETING TOOL OF EDUCATIONAL SERVICES

Key words: management of public relations, the market of educational services, management of education, educational institutions.

In recent decades, our system of higher education has undergone significant changes, which are primarily due to the transition to a market economy, and as a result of the diversification of the forms of educational institutions and programs – the formation and development of the non-state sector in the educational system, the growth of paid educational services. At the same time, along with this, the organizational and economic foundations of the activities of educational institutions also changed. Today, higher education institutions are equal subjects of the market economy, which produce an intellectual product that is realized in the developing market of educational services.

Սեդրակ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՍԱԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴԻ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԳՅՈՒՄ

Եվրոպայի խորհրդին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցությունն էական նշանակություն ունեցավ նաև տեղական ինքնակառավարման համակարգի բարեփոխման և զարգացման համար: Մասնավորապես՝ Հայաստանը վավերացրեց Տեղական ինքնակառավարման եվրոպական հռչակագիրը, 2002 թվականին ընդունվեց «Տեղական ինքնակառավարման մասին» նոր օրենքը, իսկ 2005 թվականի սահմանադրական փոփոխությունները նոր էջ բացեցին համակարգի հետագա զարգացման համար: Տնտեսության ազատականացումը, քաղաքացիական հասարակության ձևավորումը ժամանակի ընթացքում իմաստազորվում են պետության՝ մինչ այդ իրականացվող գործառնությունների և լիազորությունների մի մասը: Վերջիններս կորցնում են իրենց արդիականությունն ու նշանակությունը: Մյուս կողմից՝ նոր ձևավորված և պետական կառավարման համակարգի մաս չկազմող տնտեսական, սոցիալական, քաղաքական և հասարակական միավորներն առավել կենսունակ և ճկուն են նոր փոփոխարարություններում ակտիվ դերակատարում ունենալու իմաստով: Թերևս, սրանով է պայմանավորված ժողովրդավարական հասարակարգերից սկիզբ առած և անվերջանալի ընթացք ունեցող ապակենտրոնացման անհրաժեշտությունը:

Седрак АРУТЮНЯН

СОВРЕМЕННЫЕ ПРИОРИТЕТЫ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ РЕФОРМ СИСТЕМЫ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ В РА

Ключевые слова: местное самоуправление, финансовая децентрализация, расширение общин, межобщинные единицы, функциональные реформы.

Членство Республики Армения в Совете Европы сыграло существенную роль для реформирования и развития системы местного самоуправления. В частности, Армения ратифицировала новый закон "О местном самоуправлении", а конституционные изменения 2005 года открыли новую страницу для дальнейшего развития системы.

Либерализация экономики, формирование гражданского общества на протяжении времени обесмысливают часть функций и полномочий, осуществляемых до этого государством, последние же теряют свою актуальность и значение. С другой стороны, только что сформировавшиеся экономические, социальные, политические и общественные единицы, которые не являются частью системы государственного управления являются более гибкими и жизнеспособными во взаимоотношениях. Именно этим и обусловлена необходимость децентрализации, которая исходит из демократической формации.

Sedrak HARUTYUNYAN

MODERN PRIORITIES OF FUNCTIONAL REFORMS OF THE SYSTEM OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE REPUBLIC OF ARMENIA

Key words: local self-government, financial decentralization, community extension, intercommunity units, functional reforms.

The membership of the Republic of Armenia in the Council of Europe played a significant role in reforming and developing the system of local self-government. In particular, Armenia ratified the new Law "On Local Self-Government", and the constitutional amendments of 2005 opened a new page for the further development of the system.

Liberalization of the economy, the formation of civil society over time, meaningless part of the functions and powers carried out before the state, the latter lose their relevance and significance. On the other hand, the newly formed economic, social, political and social units that are not part of the state system management are more flexible and viable in the relationship. This is the reason for the need for decentralization, which comes from a democratic formation.

Սեդրակ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀՀ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՍԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱԳՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մերօրյա պետություններում պետական կառավարումն Էվոյուցիոն զարգացման շնորհիվ վերածել է հանրային կառավարման: 20-րդ դարի կեսերին քաղաքացիական հասարակության ձևավորման այլօր վրա առաջ եկավ հանրային կառավարման անընթացումը: «Հանրային կառավարում» արտահայտությունը համեմատաբար նոր է մտել շրջանառության մեջ՝ իբրև գիտական կատեգորիա, այն որակապես տարբերվում է «պետական կառավարում» հասկացությունից և մեկնաբանվում է տարբեր կերպ: Հանրային կառավարման համակարգի առանցքը պետական կառավարման համակարգն է, սակայն ժամանակակից պայմաններում հանրային կառավարման ակտիվորեն մասնակցում են ոչ միայն պետական և տեղական իշխանությունները, այլև հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունները և զանգվածային լրատվական միջոցները: Հանրային կառավարման մեջ այս անուղղակի մասնակիցների առաջնային գործառնությունը շահերի՝ կարգավորված կերպով ներկայացումն ու իրացումն է: Դա կարող է դրսևորվել որոշումների ընդունմանը մասնակցելու, պետական կառավարման մարմնի գործողությունները վերահսկելու կամ որևէ այլ ձևով:

Седрак АРУТЮНЯН

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА И ОСОБЕННОСТИ СИСТЕМЫ ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ РА

Ключевые слова: государственное управление, публичное управление, гражданское общество, исполнительная власть. В наше время государственное управление в государствах благодаря эволюционному развитию переросло в публичное управление. В середине 20-ого века на фоне формирования гражданского общества началось невосприятие публичного управления. Термин "Публичное управление" сравнительно недавно вошел в обиход в качестве научной категории, он качественно отличается от понятия "государственное управление" и интерпретируется по-разному. Основой системы публичного управления является система государственного управления, однако в современных условиях в публичном управлении активно участвуют не только государственные и местные власти, а и общественно-политические организации и средства массовой информации. В публичном управлении основной функцией не прямых участников является систематизированное представление и защита интересов. Это может проявляться в виде участия в принятии решений, в контроле действий органа государственного управления либо в другом виде.

Sedrak HARUTYUNYAN

GENERAL CHARACTERISTICS AND FEATURES OF THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Keywords: state administration, public administration, civil society, executive authority.

In our time, public administration in states has evolved into a public administration through evolutionary development. In the middle of the 20th century, against the backdrop of the formation of civil society, non-acceptance of public administration began. The term "public administration" has recently come into use as a scientific category, it qualitatively differs from the concept of "public administration" and is interpreted in different ways. The system of public administration is the basis of the public administration system, however, in modern conditions, not only state and local authorities, but also public and political organizations and the media are actively involved in public administration. In public management, the main function of indirect participants is a systematic presentation and protection of interests. This can be manifested in the form of participation in decision-making, in monitoring the actions of the government or in another form.

Հայկազ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Գայանե ԱՎԱԳՅԱՆ

ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔԱՆՈՒՄԻ ՏԵՂԱՇԱՐԺԵՐԸ ԵՎ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՆԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

Ուումասախրությունները ցույց են տալիս, որ ՀՀ տնտեսության ֆինանսական հատվածի գլխավոր մասնակիցը հանդիսանում է բանկային համակարգը: Այդ պատճառով այստեղ տեղի ունեցող կառուցվածքային տեղաշարժերը վճռական նշանակություն ունեն ֆինանսական համակարգի կայունության ապահովման տեսանկյունից: Տարբեր ցուցանիշների շարժընթացների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ ՀՀ ֆինանսական հատվածը բավականին կայուն է, սակայն թերզարգացած: Մասնավորապես, ֆինանսական զարգացման ինդեքսով Հայաստանը դեռևս զիջում է բազմաթիվ համարյուրի երկրների, արժեթղթերի շուկայում կապիտալիզացիայի մակարդակը խիստ ցածր է, ֆինանսական ու իրական հատվածների կապը հաճախ անմիջական չէ, այլ միջնորդավորված է հարկաբյուջետային հատվածով:

Айказ ОГАННИСЯН

Гаяне АВАГЯН

СТРУКТУРНЫЕ СДВИГИ И ПРОБЛЕМА СТАБИЛЬНОСТИ В ФИНАНСОВОМ СЕКТОРЕ РА

Ключевые слова: финансовый сектор, активы / ВВП, кредиты / ВВП, структура займа, структура вклада, показатели стабильности, уровень капитализации

Исследования показывают, что основной частью финансового сектора экономики Армении является банковская система. Поэтому структурные сдвиги, происходящие здесь, имеют решающее значение с точки зрения обеспечения стабильности финансовой системы. Анализ различных показателей показывает, что финансовый сектор Армении довольно стабилен, но недостаточно развит. В частности, по индексу финансового развития Армения отстает от сопоставимых стран, уровень капитализации на рынке ценных бумаг очень низок, связь между финансовым и реальным секторами часто не является прямой, а опосредована фискальным сектором.

Haykaz HOVHANNISYAN

Gayane AVAGYAN

STRUCTURAL SHIFTS AND THE ISSUE OF STABILITY IN THE FINANCIAL SECTOR OF THE RA

Keywords: financial sector, assets / GDP, loans / GDP, loan structure, deposit structure, stability indicators, capitalization level

The financial sector is the main part of Armenian banking system. Therefore, the structural changes are highly important to maintain the stability of the financial system. Analysis of various indicators shows that the financial sector of Armenia is quite stable, but not sufficiently developed. In particular, according to the index of financial development, Armenia lags behind the comparable countries, the level of capitalization is very low in these securities market, the connection between the financial and real sectors is often not direct and it is mediated by the fiscal sector.

Հասմիկ ՍԱԼՆԱԶԱՐՅԱՆ

ԼԵՆՏՆԱԿՈՆՎԵՐՏԻՆ ՄԱՏՈՒՅՎՈՂ ԴԵՊՈԶԻՏԱՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՈՒՄ

Կենտրոնական դեպոզիտարիաները (ԿԴ) արժեթղթերի նկատմամբ սեփականության իրավունքի գրանցումը և հաշվառումն ապահովող առանցքային ֆինանսական ինստիտուտներն են: Այս առումով կարևորվում է ԿԴ կողմից ներդրողներին ապահանջության ծառայությունների մատուցման և դրանց զարգացման ուղղությունների վերլուծությունը, ինչին էլ նվիրված է սույն հոդվածը: Հոդվածում մասնավորապես դիտարկվել է վերլուծվել են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի (ՀԿԴ) հաշվներում հաշվառվող ակտիվների, արժեթղթերի բորսայական և արտաբորսայական փոխանցումների ծավալները, առկա օրենսդրական խնդիրները, ինչպես նաև ՀԿԴ կողմից պետական պարտատոմսերի կենտրոնացված պահանջության իրականացման հնարավորությունները: Իրականացված վերլուծության հիման վրա կատարվել են նաև եզրահանգումներ և առաջարկություններ:

Асмик САЛНАЗАРЯН

ДЕПОЗИТАРНЫЕ УСЛУГИ ПРЕДОСТАВЛЯЕМЫЕ ИНВЕТОРАМ В РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИИ

Ключевые слова: кастодиан, центральный депозитарий, оператор счета, счет депо, корпоративная ценная бумага, государственные облигации, право собственности.

Центральные депозитарии (ЦД) являются ключевым финансовым институтом по учету и регистрации перехода прав на ценные бумаги. В связи с этим, важно проанализировать особенности депозитарных услуг ЦД предоставляемых инвесторам выявляя пути их развития, чему и посвящена данная статья. В частности, в статье рассмотрены и проанализированы объем активов на хранении Центральной депозитарии Армении (ЦДА), объем биржевых и внебиржевых переводов ценных бумаг, существующие законодательные

вопросы, а также возможности централизованного хранения государственных облигаций со стороны ЦДА. На основе проведенного анализа, сделаны соответствующие выводы и предложения.

Hasmik SALNAZARYAN

CUSTODY SERVICES PROVIDED TO INVESTORS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA

Keywords: custodian, central depository, account operator, depo account, corporate security, government bond, property right.

Central depositories are key financial institutions registering and maintaining property rights of securities investors. In this regard, it is essential to analyze depository services provided to investors, as well as identify channels for their development. Value of assets under custody at Central Depository of Armenia (CDA), value of executed securities transfers both exchange and OTC, legislative issues, as well as possibilities of transferring custody of government bonds to CDA have been reviewed and analyzed in current article. Based on the analysis, the relevant conclusions and suggestions have been drawn.

Նարինե ՇԵԿՅԱՆ

ՕՖՇՈՐԱՎՅՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒԼԵՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԻԶՆԵՍՈՒՄ. ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԱՏԱՐ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՆԳՐՎԱԼՆԵՐԸ

Թեև տնտեսվարողների՝ օֆշորային ֆինանսական կենտրոնների տրամադրած հարկային արտոնություններից կամ պետական կարգավորման առավել մեղմ մեխանիզմներից օգտվելու ձգտումները միանգամայն ընդունելի են և օրինական, օֆշորները լայնորեն օգտագործվում են նաև փողերի լվացման, կաշառակերության և ապօրինի հարստացման հետքերի վերացման նպատակներով: Ուստի, կապիտալի ապօրինի արտահոսքը կանխարգելելու և բյուջեի հարկային մուտքերի կորուստից խուսափելու նպատակով որոշ երկրների կողմից ակտիվորեն տարվում է հակաօֆշորացման բաղաբաղանդային: Հատկանշական է, որ ըստ հասանելի միջազգային դասակարգումների՝ օֆշորներին հատուկ ֆինանսական գաղնիության առավել մեծ երաշխիքներ են տրամադրում հիմնականում զարգացած երկրները, որոնք էլ հանդիսանում կապիտալի ապօրինի հոսքերի հիմնական խողովակները կամ ստացողները:

Нарине ШЕКОЯН

ОФШОРНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В МЕЖДУНАРОДНОМ БИЗНЕСЕ: ЛИДИРУЮЩИЕ НАЛОГОВЫЕ ГАВАНИ МИРА

Ключевые слова: оффшорные зоны, оффшорные финансовые центры, налоговые льготы, налоговые гавани, финансовая привлекательность, финансовая секретность.

Хотя желание предпринимателей использовать налоговые льготы или привилегии более слабых регулирующих механизмов офшорных финансовых центров вполне приемлемо и законно, оффшоры также широко используются для отмывания денег, устранения следов взяточничества и незаконного обогащения. Поэтому, чтобы предотвратить незаконный отток капитала и избежать потери бюджетных доходов, некоторые страны активно проводят политику деофшоризации.

Следует отметить, что, согласно доступным международным классификациям, наибольшие гарантии финансовой секретности, характерные офшорам, предоставляются развитыми странами, которые являются основными каналами или получателями незаконного притока капитала.

Narine SHEKOYAN

OFFSHORING IN INTERNATIONAL BUSINESS: LEADING TAX HEAVENS OF THE WORLD

Keywords: offshore zones, offshore financial centers, tax breaks, tax havens, financial attractiveness, financial secrecy.

Although the desire of entrepreneurs to use tax benefits or privileges of weaker regulatory mechanisms of offshore financial centers is quite acceptable and legal, offshore are also widely used for money laundering, eliminating bribery and illegal enrichment. Therefore, in order to prevent illegal outflow of capital and avoid losing budget revenues, some countries are actively pursuing a deoffshorization policy.

It should be noted that, according to available international classifications, the greatest guarantees of financial secrecy, which are more characteristic for offshore, are provided by developed countries, which serve as main channels or recipients of illicit capital inflows.

Մասիս Սարգիս ՍԱՐԳԻՍՅԱՆ

ՀՀ ԵՎ ԻԻՐ ԿՈՐՊՈՐԱՎՅՈՒՆ ՎԵՐԱՀԱՅՈՒՄԱԿԱՆ ՍՈՐԵՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՏԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐԸ

Հոդվածում նշվում է, որ ՀՀ-ը բանկային կողմորոշմամբ, թերզարգացած ֆինանսական համակարգ ունեցող երկիր է, իսկ ԻԻՐ-ը շուկայական կողմորոշմամբ, նույնպես թերզարգացած ֆինանսական համակարգ ունեցող երկիր: ՀՀ-ում ԿԿ առավել արդյունավետ կլինի, եթե զուգակցվեն անգլո-ամերիկյան և գերմանաճապոնական մոդելները: Անգլո-ամերիկյան մոդելին հետևելու պարագայում հայկական ընկերությունները, շահամիտված (մոտիվացված) լինելով թափանցիկ գործունեության, ֆինանսական լրացուցիչ ռեսուրսներ ներգրավելու հնարավորություն կստանան: Գերմանա-ճապոնական մոդելի կիրառումը թույլ կտա վերահսկել խոշոր բաժնետերերին և, միաժամանակ, ապահովել միևնույն ժամանակ շահերի պաշտպանությունն ըստ ՏՀԿ սկզբունքների: ԻԻՐ պարագայում, նույնպես կարելի է զուգակցել գերմանաճապոնական և անգլո-ամերիկյան մոդելները: Գերմանա-ճապոնական մոդելին հետևելու դեպքում ԻԻՐ-ը կբարձրացնի իր կառավարման համակարգի արդյունավետության մակարդակը, երկրում գործող ընկերությունների գործունեության վերահսկողության համար: Իսկ անգլո-ամերիկյան մոդելի կիրառումը թույլ կտա՝ այս երկրի տնտեսական և բաղաբաղանդային բարեփոխումների շարունակության դեպքում բարելավել իր կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայի ցուցանիշները:

Масис Саркис САРКИСЯН

ОСОБЕННОСТИ МОДЕЛЕЙ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ РА И ИРИ

Ключевые слова: корпоративное управление, социальный капитал, принципы ОЭСР, модели корпоративного управления.

В статье говорится, что Армения - страна с банковской ориентацией, страна с слабо развитой финансовой системой, а ИРИ с ориентацией на рынок также является страной с неразвитой финансовой системой. Корпоративный контроль в Армении будет наиболее эффективным в сочетании с англо-американскими и немецкими модельными моделями. Следуя англо-американской модели, армянские компании получат возможность участвовать в прозрачной деятельности и привлекать дополнительные финансовые ресурсы. Реализация немецко-японской модели позволит контролировать крупных акционеров и в то же время обеспечить защиту интересов миноритарных акционеров принципами ОЭСР. В случае ИРИ также возможно объединить модели немецко-американских и англо-американских. Следуя немецко-японской модели, ИРИ повысит уровень эффективности управления, чтобы контролировать деятельность компаний, действующих в стране. И использование англо-американской модели позволит повысить эффективность работы на рынке корпоративных ценных бумаг в случае продолжения экономических и политических реформ в этой стране.

Masis sarkis SARKISSIAN

PECULIARITIES OF CORPORATE CONTROL MODELS OF RA AND IRI

Keywords: corporate governance, social capital, OECD principles, corporate governance models.

The article states that Armenia is a country with a bank orientation, a country with underdeveloped financial system, and the IRI, with its market orientation, is also a country with underdeveloped financial system. The Corporate Control in Armenia will be most effective if combined with Anglo-American and German model models. Following the Anglo-American model, Armenian companies will have the opportunity to engage in transparent activities and attract additional financial resources. Implementation of the German-Japanese model will allow to control large shareholders and, at the same time, ensure the protection of minority shareholders' interests by OECD principles. In the case of IRI, it is also possible to combine German-American and Anglo-American models. Following the German-Japanese model, the IRI will raise the level of its governance efficiency to oversee the activities of companies operating in the country. And the use of the Anglo-American model will allow improving its corporate securities market performance in case of continuation of economic and political reforms in this country.

Տաթևիկ ՇԱԳԻՆՅԱՆ

ԲԼՈԿՉԵՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ԶԵՆՈՎԱԿԱՐՆԵՐԸ ԶԳՐԱԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Բլոկչեյն տեխնոլոգիան դարձել է ևրրարարության ամենաթարմ բացահայտումներից մեկը: Անընդհատ աճող մրցակցության ու տեխնոլոգիական առաջընթացի պայմաններում բլոկչեյնը մուտք գործեց ևսև բանկային ոլորտ: Հողվածում ուսումնասիրվել են բլոկչեյն տեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարներն ամբողջ աշխարհում: Ներկայացվել են բանկային ոլորտում բլոկչեյն տեխնոլոգիաների ներդրման հնարավորություններն ու առավելությունները:

Татевик ШАГИНЯН

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИЙ В БАНКОВСКОМ СЕКТОРЕ РА

Ключевые слова: Технологии блокчейн, банковские услуги, инновации, технологическое развитие.

Блокчейн технологии стали одним из последних инновационных открытий. В условиях возрастающей конкуренции и технологического развития блокчейн технологии вошли также в банковский сектор. В статье рассматриваются перспективы развития технологии блокчейн во всем мире. Были представлены возможности и преимущества внедрения блокчейн технологий в банковском секторе.

Tatevik SHAHINYAN

PROSPECTS FOR USING BLOCKCHAIN TECHNOLOGIES IN THE BANKING SECTOR OF RA

Key words: Blockchain technologies, banking services, innovation, technological advancement.

Blockchain technology has become one of the most recent discovery of innovation. In the face of increasing competition and technological development, blockchain also entered into the banking sector. The article examines the prospects for the development of blockchain technology all over the world. The opportunities and advantages of introducing of the blockchain technologies in the banking sector were presented.

Վարինե ԶԱԶՅԱՆ

ԶԱՅԱՍԱՆԻ ԶԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԿԱՍԱԿՈՐ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼՆԵՐԻ ՎՐԱ ՍՈՒԿԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Վերլուծվել է սոցիալ-տնտեսական գործոնների ազդեցությունը կամավոր բժշակական ապահովագրության զարգացման վրա Հայաստանի Հանրա-պետությունում Էկոնոմետրիկ մոդելի կառուցման օգնությամբ: Ստացված արդյունք-ների հիման վրա երկրում բժշկական սպասարկման արդյունավետության բարձրաց-ման նպատակով կատարվել են եզարահանգումներ ԿԲԱ ապահովագրական վճարների ծավալների մեծացման միջոցառումների մշակման անհրաժեշտության վերաբերյալ:

Карине АДЖЯН

АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА ОБЪЕМ ПРЕМИЙ ПО ДОБРОВОЛЬНОМУ МЕДИЦИНСКОМУ СТРАХОВАНИЮ В РЕСПУБЛИКИ АРЕМНИИ

Ключевые слова: Страховые премии, добровольное медицинское страхование, здравоохранение, социально-экономические факторы, эконометрическая модель, медицинское обслуживание.

Проанализировано влияние социально-экономических факторов на развитие добровольного медицинского страхования в Республики Армении с помощью построения эконометрической модели. На основе полученных результатов сделаны выводы о необходимости разработки мер по увеличению объема страховых премий по добровольному медицинскому страхованию с целью повышения эффективности медицинского обслуживания в стране.

Karine HAJYAN

ANALYSIS OF THE IMPACT OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS ON THE VOLUME OF PREMIUMS ON VOLUNTARY HEALTH INSURANCE IN THE ARMENIAN REPUBLIC

Keywords: Insurance premiums, voluntary medical insurance, health care, socio-economic factors, econometric model, medical care.

The influence of social and economic factors on the development of voluntary medical insurance in the Armenian Republic is analyzed using the econometric model. On the basis of the findings, conclusions were drawn on the need to develop measures to increase the volume of insurance premiums on voluntary health insurance in order to improve the efficiency of medical services in the country.

Դավիթ ԽԱՌԱՏՅԱՆ

ԶԱՅԱՍԱՆԻ ԶԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷԼԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՈԼՈՐՏԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ

Սույն աշխատանքում ուսումնասիրվել են ՀՀ Էներգետիկ ոլորտի խոշորագույն կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունավետության ցուցանիշները: փոփոխված Դյուպոն մեթոդի բաղադրիչները, իրացվելիության, վճարունակության և շահութաբերության կատեգորիաներին դասվող այլ ցուցանիշներ: Վերլուծվել են կազմակերպությունների բացասական շահութաբերության և ցածր ֆինանսական արդյունավետության պատճառները:

Давид ХАРАТЯН

ОЦЕНКА ФИНАНСОВОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО СЕКТОРА РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ ПУТЕМ АНАЛИЗА ФИНАНСОВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ

Ключевые слова: энергетический сектор Республики Армения, оценка финансовой эффективности, анализ финансовых коэффициентов, метод Дюпон.

В статье изучены показатели финансовой эффективности крупнейших энергетических компаний Республики Армения, такие как компоненты модифицированного метода Дюпона, другие показатели ликвидности, платежеспособности и доходности. Проанализированы причины отрицательной рентабельности и низкой финансовой эффективности организаций.

Davit KHARATYAN

ASSESSMENT OF ARMENIA'S ENERGY SECTOR FINANCIAL EFFICIENCY BY USING FINANCIAL RATIO ANALYSIS

Key words: Armenia's energy sector, assessment of financial efficiency, financial ratio analysis, DuPont method.

The financial performance indicators, such as the components of Dupont method and other ratios belonging to liquidity, solvency and profitability categories of the largest energy sector companies of the Republic of Armenia are studied in this paper. The reasons for the negative profitability of the organizations and the low financial efficiency are analyzed.

Անուշ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հոդվածը նվիրված է բանկերում իրացվելիության ռիսկի կառավարման կատարելագործմանը: Հոդվածում իրականացվել է ՀՀ չորս առևտրային բանկերի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն, բացահայտվել են առկա միտումները:

Ануш САРГСЯН

АНАЛИЗ СРОЧНОСТИ БАНКОВСКИХ АКТИВОВ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВ

Ключевые слова: риск ликвидности, сроки активов и пассивов, депозиты, несоответствие сроков

Статья посвящена усовершенствованию управления риском ликвидности. В статье проведен анализ сроков активов и обязательств четырех коммерческих банков РА, выявлены существующие тенденции.

Anush SARGSYAN

MATURITY ANALYSIS OF BANK ASSETS AND LIABILITIES

Key words: liquidity risk, terms of assets and liabilities, deposits, mismatch

The article focuses on the improvement of liquidity risk management. Maturity analysis of asset liability of four commercial banks of RA is conducted in the article, current trends are identified.

Անուշ ԱՆԱՆՅԱՆ

ԲՐԵԿՉԻՅԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ ՄԻԱՑՅԱԼ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ

Գոյություն ունեն Եվրամիության կազմից Միացյալ Թագավորության դուրս գալու հետևանքների վերաբերյալ մի շարք վերլուծություններ, որոնք իրականացվել են ինչպես Բրեկզիյի կողմակիցների, այնպես էլ Բրեկզիյի չցանկացող մարմինների կողմից: Բնականաբար, կատարված վերլուծությունները և՛ հակասական բնույթ ունեն, և՛ ամբողջական չեն, և՛ ցույց են տալիս տարբեր պատկերներ: Սույն հոդվածում անդրադարձ է կատարվել Միացյալ Թագավորության տնտեսության վրա Բրեկզիյի հնարավոր հետևանքների վերլուծությանը:

Ануш АНАНЯН

ПОСЛЕДСТВИЯ БРЕКЗИТА НА ЭКОНОМИКУ СОЕДИНЕННОГО КОРОЛЕВСТВА

Ключевые слова: Соединенное Королевство, Брексит, внешняя торговля, импорт, валюта, экономический рост.

Существует ряд исследований относительно последствий выхода Соединенного Королевства из Евросоюза. Эти исследования были проведены как со стороны союзников, так и стороны противников Брексита. Естественно проведенные исследования имеют противоречивый характер, нецелостный и показывают разные сценарии. В данной статье был представлен анализ последствий Брексита на экономику Соединенного Королевства.

Anush ANANYAN

THE CONSEQUENCES OF BREKSIT ON THE UK ECONOMY

Key words: United Kingdom, Brekzit, import, currency, foreign trade, economic growth.

There are several analysis on the consequences of removal of the United Kingdom from European Union which were fulfilled both by the advocates of Brekzit and also by the bodies who are not for Brekzit. Of course, the analysis have contradictory essence, they are not entire and they show different images. A review has been done on the analysis of the possible consequences of Brekzit on Uk economy.

Արտակ ՇԱԲՈՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՈՂՈՐՏՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԳՆԱԳԵՐԸ

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանությունը՝ որպես Սահմանադրությամբ երաշխավորված սկզբունք, չի նախատեսում և չի կարող նախատեսել որևէ ոլորտային բացառություն: Ներկա տնտեսական զարգացման պայմաններում, երբ տնտեսության տարբեր ճյուղեր սերտորեն փոխկապակցված և միահյուսված են, տնտեսական մրցակցության պաշտպանության գործառույթի իրականացումը տարբեր մարմինների կողմից և տարբեր կանոններով էական վնաս կարող է հասցնել տնտեսական մրցակցության պաշտպանությանը և տնտեսավարող սուբյեկտների համար ստեղծել անհավասար մրցակցային պայմաններ:

Артак ШАБОЯН

ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КОНКУРЕНЦИИ В ФИНАНСОВОЙ СФЕРЕ

Ключевые слова: финансовый сектор, экономическая конкуренция, регулирующий орган, экономический рост

Защита экономической конкуренции, как гарантированный принцип Конституции, не предусматривает и не может обеспечить каких-либо отраслевых исключений. В нынешнем экономическом развитии, где различные сектора экономики тесно взаимосвязаны и переплетаются, реализация функции защиты экономической конкуренции различными органами и различными правилами может существенно подорвать защиту экономической конкуренции и создать условия неравной конкуренции для экономических субъектов.

Artak SHABOYAN

PROBLEMS OF PROTECTION OF ECONOMIC COMPETITION IN THE FINANCIAL SPHERE

Key words: financial sector, economic competition, regulatory body, economic growth

The protection of economic competition, as a guaranteed principle of the Constitution, does not and can not provide for any industry exceptions. In the current economic development, where the various sectors of the economy are closely interrelated and interwoven, the implementation of the function of protecting economic competition by various bodies and different rules can significantly undermine the protection of economic competition and create conditions for unequal competition for economic entities.

Հասմիկ ՍԱԼՆԱԶԱՐՅԱՆ

ԷԼԵԿՏՐՈՆՆԱԳՅԻՆ ԲՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ՈՐՊԵՍ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒ

Կորպորատիվ գործողությունների (ԿԳ) արդյունավետ իրականացումը ներդրումների, մասնավորապես, օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման կարևորագույն նախապայման է: Սույն հոդվածը նվիրված է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ԿԳ ծառայությունների մատուցման և դրանց զարգացման ուղղությունների վերլուծությանը: Հոդվածում մասնավորապես վերլուծվել են էլեկտրոնային քվեարկության և միասնական տեղեկատվական կենտրոնի ստեղծման հնարավորությունները՝ որպես ՀՀ ԿԳ ծառայությունների մատուցման արդյունավետության բարձրացման ուղիներ: Իրականացված վերլուծության հիման վրա կատարվել են նաև եզրահանգումներ և առաջարկություններ:

Асмик САЛНАЗАРЯН

ЭЛЕКТРОННОЕ ГОЛОСОВАНИЕ КАК ГАРАНТИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ КОРПОРАТИВНЫХ ДЕЙСТВИЙ

Ключевые слова: Корпоративное действие, электронное голосование, голосование по доверенности, центральный депозитарий, инвестор, эмитент.

Эффективная реализация корпоративных действий (КД) является предпосылкой для инвестиций, в частности, для иностранных инвесторов. Данная статья посвящена анализу услуг КД предоставляемых Центральным депозитарием Армении и выявлению путей их развития. В частности, в статье анализируются возможности внедрения электронного голосования и создания единого информационного центра, как способы повышения эффективности услуг КД в РА. На основе проведенного анализа, сделаны соответствующие выводы и предложения.

Hasmik SALNAZARYAN

ELECTRONIC VOTING AS A FACTOR TO INCREASE THE EFFECTIVENESS OF CORPORATE ACTIONS PROVISION

Key words: Corporate action, e-voting, proxy voting, central depository, investor, issuer.

Effective implementation of corporate actions (CA) is an important prerequisite for involving investments, particularly foreign ones. This article is dedicated to the analysis of CA services provided by the Central Depository of Armenia and investigation of development channels thereof. The article considers implementation of E-voting services and creation of a unified information center, aiming to increase the effectiveness of CA services in RA. Based on the analysis, the relevant conclusions and suggestions have been drawn.

Նարեկ ԲԱԲԻՆՅԱՆ

ՎԻՐՏՈՒԱԼ ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ԿԼԱՍՏԵՐՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԶԱՓՄԱՆ և ԳՆՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

Բանալի բառեր: տուրիզմ, գնահատման մեթոդներ, զբոսաշրջային ոլորտ, ՎՏԿ ցուցանիշներ, վիրտուալ տուրիստական կլաստեր:

Այս հոդվածը նվիրված է վիրտուալ տուրիստական կլաստերների ցուցանիշների չափման և գնահատման մեթոդիկային: Հոդվածում դիտարկվում են կլաստերային վերլուծության մեթոդները և բացահայտվում յուրաքանչյուր մեթոդի առավելությունները և թերությունները:

Нарек БАБИНЯН

МЕТОДИКА ИЗМЕРЕНИЯ И ОЦЕНКИ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ВИРТУАЛЬНЫХ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ

Данная статья посвящена методике измерения и оценке показателей виртуальных туристических кластеров. В статье рассматриваются методы кластерного анализа. В статье выявлены преимущества и недостатки каждого предлагаемого метода.

Narek BABINYAN

METHOD OF MEASUREMENT AND ESTIMATION OF INDICATORS OF VIRTUAL TOURISTIC CLUSTERS

Keywords: tourism, measurement methods, tourist sphere, indicators VTK, virtual tourist cluster.

This article is devoted to the methodology of measuring and evaluating the indicators of virtual tourist clusters. Cluster analysis methods are considered in the article. The article reveals the advantages and disadvantages of each proposed method.

Նարեկ ԲԱԲԻՆՅԱՆ

ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ԿԼԱՍՏԵՐՆԵՐԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁԸ

Բանալի բառեր: տուրիզմ, տուրիստական կլաստեր, զբոսաշրջային ոլորտ, միջազգային փորձ, մոդել:

Այս հոդվածը նվիրված է միջազգային մակարդակի վրա տուրիստական կլաստերների ձևավորման հիմնախնդիրներին: Հոդվածում դիտարկվում են կլաստերների աջակցման հիմնական ուղղությունները, և դրանց ձևավորման ու կառավարման տարբեր մոդելները, որոնք ընդունված են տարբեր երկրներում:

Нарек БАБИНЯН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ

Данная статья посвящена формированию туристических кластеров на международном уровне. В статье рассматриваются основные направления поддержки кластеров и различные модели формирования и управления кластерами, принятые в разных странах мира.

Narek BABINYAN

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF FORMATION OF TOURISTIC CLUSTERS

Keywords: tourism, touristic cluster, tourist sphere, international experience, model.

This article is devoted to the formation of touristic clusters at the international level. The article considers the main directions of cluster support and various models of cluster formation and management adapted in in different countries of the world.

Հայկ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ

ԲՆԱԿԱՆ ՄԵՆԱՇՆՈՐԳ ՈԼՈՐՏՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱՌԱՋՆԱԳԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Աշխարհի մի շարք պետություններում, այնպես էլ Հայաստանի տնտեսությունում, հանրային ծառայությունների և բնական

մենաշնորհների մի շարք ոլորտներ ունեն ընդհանուր հատկանիշներ՝ մասնավորապես Էներգետիկայի, ջրային տնտեսության, բնական գազի, երկաթուղային տրանսպորտի և այլ ոլորտներում: Հոդվածում ներկայացված են այդ ոլորտների բնութագրիչը, որոշակի թվային տվյալներ այդ ոլորտների մասին, ինչպես նաև այդ ոլորտներին ուղղված կառավարման կարգավորման արդյունավետության բարձրագույնը միտված ռազմավարական քայլերի հաջողականությունը:

Hayk KHACHATRYAN
NATURAL MONOPOLY SPHERES IN ARMENIA AND THEIR PECULIARITIES

Key words: Public service, natural monopoly, government regulation, energetics, water economy, railway transport.
In a number of countries, as well as Armenia's economy, a number of public services and natural monopolies have common features, particularly in energy, water economy, natural gas, railway transport and other spheres. The article presents the characteristics of those spheres, certain quantitative data on these spheres, as well as the sequence of strategic steps aimed at improving the effectiveness of government regulation to these spheres.

Айк ХАЧАТРЯН
СФЕРЫ ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ АРМЕНИИ И ИХ ОСОБЕННОСТИ

Ключевые слова: Общественная служба, естественная монополия, государственное регулирование, энергетика, водное хозяйство, железнодорожный транспорт.
В Армении как и в ряде стран мира в экономике ряд общественных услуг и естественных монополий имеют общие черты, в частности в сфере энергетике, водного хозяйства, природного газа, железнодорожного транспорта и других. В статье описываются характеристики этих сфер, определенные количественные данные по ним, а также последовательность стратегических шагов, направленных на повышение эффективности управления в этих сферах.

Հայկ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի Ընկերությունը հանդիսանում է բնական մենաշնորհի դասական օրինակ ՀՀ-ում, քանի որ միայն այս Ընկերությունն է տիրապետում ՀՀ-ի կողմից տրված գազի ներկրման, փոխադրման, բաշխման և օպերատորի բացառիկ լիցենզիաներին: Բացի այդ, Ընկերությունը հանդիսանում է հանրապետության խոշորագույն հարկատուներից և գործատուներից մեկը, որի գրանցած տնտեսական արդյունքները ունենում են շրջայական ազդեցություն գազի ոլորտի հետ փոխկապակցված մյուս տնտեսական և սոցիալական միավորների համար: Հոդվածում իրականացվել են Ընկերության գործունեության արդյունավետության վերլուծություն, որոնց հիման վրա պարզվել է, որ Ընկերությունը տնտեսական կառավարման արդյունավետության առումով ունի մի շարք խնդիրներ:

Hayk KHACHATRYAN
ANALYSIS OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF "GAZPROM ARMENIA" CJSC

Key words: Gazprom Armenia CJSC (Company), liquidity, profitability, Leverage coefficients, management efficiency.
"Gazprom Armenia" CJSC is a classic example of natural monopoly in Armenia, since only this company owns the exclusive licenses for the import, transit, distribution and distribution of gas supplied by the PSRC. Additionally, the Company is one of the largest taxpayers and employers in the Republic of Armenia, whose economic outcomes have a chain effect for other economic and social entities affiliated with the gas sector. The article analyzed the effectiveness of the Company's activities, on the basis of which it was revealed, that the Company has a number of problems with the effectiveness of economic governance.

Айк ХАЧАТРЯН
АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЗАО «ГАЗПРОМ АРМЕНИЯ»

Ключевые слова: ЗАО «Газпром» Армения (Компания), ликвидность, рентабельность, коэффициенты Лавериджа, эффективность управления.
ЗАО «Газпром Армения» является классическим примером естественной монополии в Армении, поскольку только эта компания обладает эксклюзивными лицензиями на импорт, транзит и распределение газа, поставляемого КРОУ. Кроме того, Компания является одним из крупнейших налогоплательщиков и работодателей в Республике Армения, экономические результаты которой оказывают цепное влияние на другие экономические и социальные субъекты, связанные с газовой промышленностью. В статье анализируется эффективность деятельности Компании, на основе которой есть ряд задач связанных с эффективностью экономического управления.

Անի ԴՈՒՆՅԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿԻՏԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

Հայաստանի Հանրապետությունում անցումը շուկայական տնտեսության ուղեկցվեց մի շարք խոշոր ծրագրերի իրականացմամբ, որոնց կենտրոնում էր սեփականության իրավունքի բարեփոխումը, անցումը պետական սեփականությունից մասնավորին (հողի և գյուղատնտեսական տեխնիկայի, բնակարանների, պետական գույքի): Այդուհանդերձ ներկայումս ՀՀ տնտեսության մեջ զգալի բաժին ունեն պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունները: Թեև ՀՀ կառավարության կողմից զգալի ուշադրություն է դարձվում այդ կազմակերպությունների գործունեության կառավարման ու բարեփոխմանը, սակայն համակարգում առկա են բազմաթիվ ղեկավարություններ և բացթողումներ: Դեռիևակն, ուշադրություն կենտրոնում պահելով պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների գործունեության մշտադիտարկման և արդյունավետության գնահատման կառուցակարգերը, մի շարք առաջարկություններ է ներկայացնում դրանց բարելավման և արդյունավետության բարձրագույն ուղղությամբ:

Ани ДОХОЯН
ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ И ОЦЕНКИ ИХ ЭФФЕКТИВНОСТИ

Ключевые слова: коммерческая организация с государственным участием, мониторинг финансово-экономических показателей, оценка эффективности организации, рентабельность, уровень рентабельности, оценка деятельности руководителя исполнительного органа организации
Переход к рыночной экономике в Армении сопровождался исполнением ряда крупных программ, направленных на реформирование прав собственности, переход от государственной к частной собственности (включая собственность на землю и сельскохозяйственную

технику, жилье, государственное имущество). Однако коммерческие организации с государственным участием в настоящее время имеют значительную долю в экономике Армении.

Хотя правительство Республики Армения уделяет большое внимание управлению и совершенствованию деятельности этих организаций, в данной системе пока существует множество недостатков и упущений.

Автор статьи фокусируется на механизмах мониторинга и оценки эффективности коммерческих организаций с участием государства и предлагает ряд рекомендаций направленных на улучшение деятельности этих организаций и повышение их эффективности.

Ani DOKHOYAN

WAYS OF IMPROVEMENT THE MONITORING OF THE ACTIVITIES OF COMMERCIAL ORGANIZATIONS WITH STATE PARTICIPATION AND ASSESSMENT OF THEIR EFFECTIVENESS

Key words: commercial organization with state participation, monitoring of financial and economic indicators, evaluation of the organization's efficiency, profitability, level of profitability, assessment of the activity of the head of the executive body of the organization.

The transition to a market economy in Armenia was accompanied by the implementation of a number of major programs aimed at reforming property rights, the transition from state ownership to private ownership (including ownership of land and agricultural machinery, housing, state property). However, commercial organizations with state participation currently have a significant share in the Armenian economy.

Although the Government of the Republic of Armenia pays much attention to the management and improvement of the activities of these organizations, there are still many shortcomings and omissions in this system.

The author of the article focuses on the mechanisms of monitoring and evaluation of the effectiveness of commercial organizations with the participation of the state and offers a number of recommendations aimed at improving the activities of these organizations and increasing their effectiveness.

Արթուր ԱՅՐՈՒՄՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱՉԱՋՅՈՒՄՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱԾԻ ԼՍԱՏԱԿԱԿԱՏՐՈՒՄԱՆ ՌԱԳՎԱԿԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱԾԻ ԼՍԱՏԱԿԱԿԱՏՐՈՒՄԱՆ ՌԱԳՎԱԿԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

Հոդվածում հիմնավորվել է, որ վերջին տարիներին գնաճի լսատակադրման ռագվակարության ընդունումը լայն տարածում է գտել ինչպես զարգացած, այնպես էլ անցումային և զարգացող տնտեսություն ունեցող երկրներում: Փորձը ցույց է տալիս, որ նոր ռագվակարության ընդունումը բոլոր երկրներում ունի մեկ ընդհանուր պատճառ՝ դրամավարկային քաղաքականության նոր անվանական խարսխի ընտրության անհրաժեշտությունը: Այդ է պատճառը, որ գնաճի լսատակադրման ռագվակարությունն ընդունել են նախկինում ինչպես փոխարժեքի կցման, այնպես էլ փողի ազդեցատների լսատակադրման ռագվակարություն կիրառող երկրները:

Артур АЙРУМЯН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ТАРГЕТИРОВАНИЯ ИНФЛЯЦИИ: АНАЛИЗ И ВЫВОДЫ

Ключевые слова: Денежная политика, обменный курс, денежные агрегаты, таргетирование инфляции, дискреционный подход, макроэкономическая ситуация, стабильность цен.

В статье обосновано, что принятие стратегии таргетирования инфляции в последние годы широко распространено как в развитых, так и в переходных и развивающихся странах. Опыт показывает, что принятие новой стратегии во всех странах имеет одно общее: необходимость в новом номинальном якоря денежно-кредитной политики. Именно по этой причине стратегия таргетирования инфляции была принята странами, которые ранее использовали стратегию валютного курса и стратегию нацеливания денежных агрегатов.

Artur AYRUMYAN

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF PURPOSE OF INFLATION TARGETING: ANALYZE AND CONCLUSIONS

Key words: Monetary policy, exchange rate, monetary aggregates, inflation targeting, discretionary approach, macroeconomic situation, price stability.

The article concluded that the adoption of the inflation targeting strategy in recent years has been widespread in both developed and transitional and developing economies. The experience showed that the adoption of the new strategy in all countries had one common cause: the need for a new nominal anchor of monetary policy. That was the reason why the inflation targeting strategy has been adopted by countries that had previously used the exchange rate strategy and the strategy of targeting monetary aggregates.

Վլադիմիր ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Տիգրան ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՐԿԱԾԻՆ ՕՐԵՆՍԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԱԿՈՐՄԱՆ ՈՒ ԲԱՐԵՓՈՒՄԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՆ ԴԱՐՉԵՑՎԱԾ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍՈՎ ՀՀ-ՈՒՄ

Հոդվածում հիմնավորվել են պարզեցված հարկով աշխատելու առավելությունները. ինչպես նաև այն, որ այդ հարկը ավելի քիչ կոռուպացված ու թեթևացված է, մեծ չէ ստուգումներ անցկացնելու հավանականությունը և նվազագույնի է հասցված հարկատուի և հարկային տեսուչի միջև շփումների հաճախականությունը՝ իր բոլոր բացասական դրսևորումներով հանդերձ: Բայց նշված առավելությունները երկարաժամկետ հատվածում վերածվում են հարկային քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման խոչընդոտների՝ մասնավոր, որ դրանք առկա են նշանակալի ծավալներով և «մաշում են» ԱԱՀ-ի, շահութահարկի ու եկամտահարկի հարկման բազաները: Եվ պատահական չէ, որ դեռևս 2003 թվականին առաջարկվել է հրաժարվել պարզեցված հարկի հաշվարկման ու գանձման գործող մեխանիզմներից, ինչը օրենքը ուժ ստացած 2008 թվականի օգոստոսի 21-ին:

Владимир АРУТЮНЯН

Тигран АРУТЮНЯН

ЭВОЛЮЦИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕФОРМИРОВАНИЯ НАЛОГОВОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В УПРОЩЕННОМ НАЛОГЕ В РА

Ключевые слова: рыночная экономика, теневая экономика, теневой оборот, налоги, доходы, налоговая политика.

В статье обоснованы преимущества упрощенного налогообложения, а также тот факт, что налог менее коррумпирован и проще, вероятность проведения проверок мала, а частота контактов между налогоплательщиком и налоговым инспектором минимальна со всеми ее негативными проявлениями. Однако эти преимущества в долгосрочной перспективе становятся препятствиями для повышения эффективности налоговой политики, особенно потому, что они являются значительными и «стирают» налоги на НДС, корпоративный налог и подоходный налог. И не случайно, что в 2003 году было предложено отказаться от упрощенных механизмов расчета налогов и взимания налогов, которые вступили в силу 21 августа 2008 года.

Vladimir HARUTYUNYAN

Tigran HARUTYUNYAN

THE EVOLUTION OF TAX LEGISLATION IN THE PROCESS OF FORMATION AND REFORMING IN SIMPLIFIED TAX IN THE RA

Keywords: market economy, shadow economy, shadow turnover, taxes, income, tax policy.

The advantages of simplified taxation have been substantiated in the article, as well as the fact that the tax was less corrupt and easier, the probability of carrying out checks was small and the frequency of contacts between the taxpayer and the tax inspector is minimal with all its negative manifestations. However, these advantages in the long became obstacles to improving the effectiveness of tax policy, especially because they are significant and "erase" VAT, corporate tax and income tax bases. And it was no coincidence that in 2003, it was proposed to abandon the simplified tax calculation and levying mechanisms, which came into force on August 21, 2008.

**Տիգրան ՀԱԿՈԲՅԱՆ
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԶԱՐԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՐՈՇԵ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՒ ԵՐԿՐՈՒՄ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԲԱՐԵՓՈՒՄԱՆ ՕՐԻՆԱԿ**

Բանալի բառեր. Վրաստանի հարկային քաղաքականությունը, Վրաստանի հարկային օրենսգիրքը, հարկային բարեփոխումներ, հարկային վարչարարություն, հարկային դրույթաչափեր:
Վրաստանում հետհեղափոխական ժամանակահատվածը բեկումնային է եղել երկրի տնտեսության զարգացման համար: Մասնավորապես, նոր հարկային օրենսգրքի ընդունման հետ սկսվեցին հիմնարար բարեկարգումները հարկային համակարգում, կրճատվեց հարկերի թիվը, պարզեցվեցին հարկային վարչարարության գործընթացները եւ որպես արդյունք երկրում կարճ ժամանակում գրանցվեցին էական տնտեսական հաջողություններ:
Վրաստանի փորձի ուսումնասիրությունը կարեւոր է կիրառական նշանակություն կարող է ունենալ Հայաստանում հարկային քաղաքականության առաջիկա բարեփոխումների եւ հարկային համակարգի կայացման հարցում:

**Тигран АКОПЯН
НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА ГРУЗИИ КАК ПРИМЕР РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СТРАНЫ С ПЕРЕХОДНОЙ ЭКОНОМИКОЙ**

Постреволюционный период в Грузии стал поворотным моментом в развитии экономики страны. В частности, с принятием нового Налогового кодекса начались фундаментальные реформации налоговой системы, уменьшилось количество налогов, упростились процедуры налогового администрирования, и в результате страна добилась значительного экономического успеха за короткий промежуток времени.
Изучение опыта Грузии может иметь важное и практическое значение в реформировании налоговой политики и становлении налоговой системы Армении.

**Tigran HAKOBYAN
TAX POLICY OF GEORGIA AS AN EXAMPLE OF REFORMING THE TAXATION SYSTEM OF A COUNTRY WITH TRANSITION ECONOMY**

Key words: tax policy of Georgia, tax code of Georgia, tax reforms, tax administration, tax rates.
The post-revolutionary period in Georgia has been a turning point for the development of the country's economy. In particular, with the adoption of the new Tax Code, fundamental reformation of the tax system began, the number of taxes decreased, tax administration procedures were simplified, and as a result, the country achieved significant economic success in a short period of time.
The study of the experience of Georgia can have important and practical significance in the coming reform of the tax policy and the formation of the tax system of Armenia.

**Աշոտ ՆԱՆՅԱՆ
ՆԵՐՂՈՒՄԱՅԻՆ ԴՈՐՏՑԵԼԻ ՎԵՐԱՀԱՇՎԵԿՈՒՄԱՆ ՄԱՍԻՆ**

Սույն հոդվածում ուսումնասիրվում է ներդրումների Մարկովիցի պահանջարկի զգայունությունը ըստ ակտիվների ռիսկայնության: Մասնավորապես, փորձ է արվում սպառման նեոդասական տեսության մեթոդաբանությունը տարածել պորտֆելի ընտրության տեսության վրա՝ տարբերակելով ակտիվների պահանջարկի երկու տարատեսակ՝ ուղղակի և երկակի պահանջարկ: Ցույց է տրվում, որ ակտիվի ուղղակի պահանջարկը (թույլ) նվազող է ըստ այդ ակտիվի ռիսկայնության: Միևնույն ժամանակ, սպասվող եկամտաբերության ներգործությունը ակտիվի ուղղակի պահանջարկի վրա միանշանակ չէ:

**Ашот НАНЯН
О РЕБАЛАНСИРОВКИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОРТФЕЛЯ**

Ключевые слова: инвестиционный портфель, актив, спрос, вариация, доходность.
В этой статье изучается чувствительность инвестиционного спроса Марковица на рискованность активов. В частности, делается попытка распространить методологию неоклассической теории потребления на теорию выбора портфеля путем выделения двух вариантов спроса на активы - первичного и двойственного спроса. Установлено, что первичный спрос актива (слабо) убывает с вариацией этого актива. В то же время, эффект ожидаемой доходности на первичной спрос актива неоднозначен.

**Ashot NANYAN
ON REBALANCING OF THE INVESTMENT PORTFOLIO**

Keywords: investment portfolio, asset, demand, variance, yield.
In this article sensitivity of Markowitz investment demand with regards to riskiness of assets is studied. In particular, an attempt is made to extend the methodology of the neoclassical theory of consumption to the theory of portfolio selection by distinguishing two versions of an asset demand – primal and dual demand. It is established that the primal demand of an asset is (weakly) decreasing in the variance of that asset. At the same time, the effect of the expected return on the primal demand of an asset is ambiguous.

**Վանո ՂԱԶԱՉՅԱՆ
ՆԵՐՂՈՒՄԱՅԻՆ ԳՐԱՎՉՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՅՈՎՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿՆԴՐՈՒՄԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ**

Վերջին տարիներին, Հայաստանի Հանրապետությունում մի կողմից ձևավորվում է ներդրումային բարենպաստ միջավայր, սակայն մյուս կողմից, մի շարք պատճառներով, դրան համարժեք չեն իրականացվում օտարերկրյա ներդրումներ: Նախ և առաջ, ՀՀ-ում ձևավորված շուկան խոշոր ներդրողների համար համեմատաբար փոքր է, այդ իսկ պատճառով, նրանց կողմից իրականացվող կապիտալի հոսքը հիմնականում թիրախավորվում է թողարկվող արտադրանքի արտահանմանը, իսկ վերջինս էլ ոչ միշտ է լիարժեքորեն համապատասխանում որակի միջազգային չափանիշներին, արտադրության տեխնիկական բնութագրիչներին: Թերևս միայն լեռնահանքային արդյունաբերության արտադրանքն է այս առումով դառնում ընդունելի, երբ հարստացված մետաղի խտանյութը արտահանվում է երկրից դուրս:

Բացի այդ, Հայաստանի Հանրապետությունը դեռևս գտնվում է ռազմական հակամարտության գոտում, որով միջազգային ներդրումային մասնավոր հոսքերը դառնում են առավել ռիսկային: Այս առումով, միայն միջպետական նախաձեռնությամբ օտարերկրյա ներդրումներն են սակավ ռիսկային և ՀՀ-ում ունեն տնտեսական առավել ապահովվածության աստիճան: Հողվածում բնակարկվում են ՀՀ-ում օտարերկրյա ներդրումների խոչընդոտները և դրանց վերացման շարժառիթները:

**Вано КАЗАЗЯН
ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛИКАТЕЛЬНОСТИ В РА**

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвестиционные риски, налоговые льготы, инвестиционные чистые потоки.
В последние годы, в Армении с одной стороны последовательно формируется благоприятный инвестиционный климат, а с другой стороны, она по-прежнему одекветно не обеспечивает активного привлечения иностранных инвесторов, которое имеет некоторые причины.
Рынок Армении является относительно небольшим для крупных инвесторов, поэтому приток капитала в основном ориентирован на выпуск экспортной продукции, в то время, как последняя по-прежнему полностью не соответствует международным стандартам качества, техническим характеристикам производства. Возможно, только горная промышленность в этом плане приемлема, когда обогащенный металлический концентрат экспортируется из страны.
Кроме того, Республика Армения по-прежнему находится в зоне военного противостояния, что делает приток иностранных инвестиций в по каналом частного сектора более рискованным. Только по межправительственным инициативам иностранные инвестиции являются мене рискованными и экономическо безопасными.
В статье обсуждаются факторы формирования мотивации и препятствия иностранного инвестирования в Республике Армения.

**Vano GHAZAZYAN
THE INVESTMENT ATTRACTIVNESS ASSURANCE ISSUES IN RA**

Key words: investment climate, investment risks, tax incentives, investment net flows.
In recent years, in Armenia, on the one hand, a favorable investment climate has been consistently formed, and on the other hand, it still does not fully provide for the full attraction of foreign investors, which has the some reasons.
Armenian market is relatively small for large investors, therefore, their capital inflows are mainly focused on export production, while the latter is still completely inconsistent with international quality standards and technical characteristics of production. Perhaps only the mining industry in this regard is acceptable when the enriched metal concentrate is exported from the country.
Besides, the Republic of Armenia is still in the zone of military confrontation, which makes the inflow of foreign investment into the channel of the private sector more risky. Only for intergovernmental initiatives, foreign investment is less risky and economically resonable.
The article discusses the factors regarding to motivations and obstacles of foreign investment in the Republic of Armenia.

**Ֆյոդոր ԱԴԻՅԱՆ
ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄԸ ՈՐԴԵՍ ԵՐԿԻՐ ԻՆՈՎԱՑԻՈՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՆ**

Բանալի բառեր. Ինտվացիա, ներմուծում, տեխնոլոգիա, գիտական հետազոտություններ և մշակումներ, զարգացում:
Վերջին մի քանի տասնամյակների ընթացքում արտասահմանյան տեխնոլոգիաների ներմուծումը հանդիսանում է երկրների զարգացման հիմնական ուղիներից մեկը: Այս ուղղությունը առավել մեծ կարևորություն ունի հատկապես զարգացող երկրների համար, որոնք սուր ֆինանսական միջոցների պայմաններում չեն կարող սեփական արտադրության տեխնոլոգիաներ առաջարկել տնտեսությանը: Տվյալ աշխատանքը նվիրված է երկրի տնտեսական զարգացման մեջ տեխնոլոգիաների դերը հետազոտելուն:

**Фёдор АДИАН
ИМПОРТ ТЕХНОЛОГИЙ КАК ФАКТОР ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ**

Импорт зарубежных технологий является одним из ключевых направлений инновационного развития стран на протяжении последних нескольких десятилетий. Особенно актуальным данное направление является для развивающихся стран, которые в силу недостаточных финансовых средств не имеют возможности обеспечивать национальную экономику технологиями собственного производства. Данная работа посвящена исследованию роли импорта технологий в инновационном развитии страны.

**Fyodor ADIYAN
TECHNOLOGY IMPORT AS A FACTOR OF INNOVATION DEVELOPMENT OF A COUNTRY**

Key words: innovation, import, technology, R&D, development.
For the past decades import of foreign technologies has been one of the main ways of innovation development of countries. This direction is especially significant for developing countries which cannot afford to supply the national economy with its own developed technology due to lack of financial resources. The article is devoted to analysis of the role of technology import in economic development of a country.

**Գագիկ ԲԱԴԱԴՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԳԼՈՒԲԱԼ ԻՆՈՎԱՑԻՈՆ ԻՆԴԵՔՍՆԵՐԸ (ԳԻԻ)**

Գլոբալ իննովացիոն ինդեքսը (ԳԻԻ) հնարավորություն է տալիս գնահատել աշխարհի 127 երկրների իննովացիոն հնարավորությունները և հաջողությունները: Այս հոդվածը նպատակ է հետապնդում բացահայտել առկա օրինաչափությունները, խնդիրները, իննովացիոն տեսանկյունից փոխհարաբերությունները և իննովացիոն ձեռքբերումների մակարդակը տարածաշրջանում: Իրականացվել է համեմատական վերլուծություն Հայաստանի, Ադրբեջանի, Վրաստանի, Թուրքիայի և Իրանի գլոբալ իննովացիոն ինդեքսների և նրանց զբաղեցրած հորիզոնականների տեսանկյունից: Կատարվել են նաև այդ ինդեքսների բաղադրիչների մուտքագրման և թողարկման ենթաինդեքսների վերլուծություն առանձին երկրների համար:

**Гагик БАДАДЯН
ГЛОБАЛЬНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ ИНДЕКСЫ (ГИИ) АРМЕНИИ И СТРАН РЕГИОНА**

Ключевые слова: инновации, глобальный инновационный индекс (ГИИ), институт, человеческий капитал, знания, творческий исход.
Глобальный Инновационный Индекс (ГИИ) позволяет оценивать инновационные возможности и успехи в 127 странах по всему миру. Эта статья направлена на выявление существующих моделей, проблем, инновационных отношений и инновационных достижений в регионе. Сравнительный анализ был сделан с точки зрения глобальных инновационных индексов Армении, Азербайджана, Грузии, Турции и Ирана и их позиций. Также проводится анализ субиндексов входных и выходных компонентов этих индексов для отдельных стран.

**Gagik BADADYAN
THE GLOBAL INNOVATION INDEXES (GII) OF ARMENIA AND REGION COUNTRIES**

Keywords: innovation, the global innovation index (GII), institute, human capital, knowledge, creative outcome

The Global Innovation Index (GII) allows evaluating innovation capabilities and successes in 127 countries around the world. This article aims to identify existing patterns, problems, innovation relationships and innovation achievements in the region. A comparative analysis has been made in terms of the global innovation indexes of Armenia, Azerbaijan, Georgia, Turkey and Iran and their positions. There is also an analysis of the sub-indexes of the input and output components of these indexes for individual countries.

Արամ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

Աննա ՅԱԿՈՔՅԱՆՅԱՆ

Սարո ՆԱՔԱՇՅԱՆ

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ

ՅԱՇՎԵԿՇՈՎԱԾ ՄՈՂԵԼԸ

Բանալի բառեր՝ ցուցանիշների հավասարակշռված համակարգ, գործարարություն, գործունակություն, ներդրում, ռազմավարություն, մենեջմենթ, կազմակերպության բաժնետերեր, վարքագիծ:

Ցուցանիշների հավասարակշռված համակարգի (BSC) մեթոդաբանությունը, որը զարգացրել են Ռոբերտ Կապլանը և Դեյվիդ Նորտոնը, ցույց է տվել հայեցակարգի արդյունավետությունը զանազան բնագավառներում մասնավորապես կազմակերպությունների ռազմավարական մենեջմենթի ոլորտում:

Սույն աշխատանքը նվիրված է գործարարության և գործունակության՝ անհատական և կազմակերպչական հաջողության հետ հարաբերակցության մոդելավորմանը և դրա կիրառության ուսումնասիրությանը:

Ռազմավարական մենեջմենթի մոդելը առաջ է եկել որպես ֆինանսներ-աշխատակից-կազմակերպություն-հաճախորդ հարաբերությունների սահմանում՝ ներքին բիզնես գործընթացների և շուկայի ուսումնասիրության տեսանկյուններից:

Արամ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

Աննա ԱՌԱՔՅԱՆՅԱՆ

Սարո ՆԱՔԱՇՅԱՆ

СБАЛАНСИРОВАННАЯ МОДЕЛЬ ВЛИЯНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И РАБОТОСПОСОБНОСТИ НА ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ УСПЕХ

Ключевые слова: сбалансированная система показателей, работоспособность, предпринимательство, инвестиционный, стратегический, менеджмент, акционеры.

Методология сбалансированной системы показателей (BSC), разработанная Робертом С. Капланом и Дэвидом П. Нортоном, продемонстрировала свою эффективность в различных областях, в частности в стратегическом управлении организациями.

Данная статья посвящена изучению моделирования и применения соотношения предпринимательства и работоспособности на индивидуальный и организационный успех.

Модель стратегического менеджмента сформулирована на основе изучения отношений финансы-сотрудник-организация-клиент, с точки зрения внутренних процессов и изучения рынка.

Արամ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

Աննա ՆԱՔՅԱՆՅԱՆ

Սարո ՆԱՔԱՇՅԱՆ

BALANCED MODEL OF ENTREPRENEURIAL AND EMPLOYABILITY RELATIONS TO ORGANIZATION AND EMPLOYEES

The Balanced Scorecard (BSC) methodology developed by Robert S. Kaplan and David P. Norton showed an efficiency as useful concept which is applicable in various fields and particularly for the strategic management of enterprises and organizations. Present paper is devoted to the study of the application for the modeling of entrepreneurial and employability relations to individual and organization success. The model of strategic management has been developed through the definition of financial, employee, enterprise and customer relations perspective, internal business processes and learning climate perspective.

Աննա ՅԱԿՈՔՅԱՆՅԱՆ

Սարո ՆԱՔԱՇՅԱՆ

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Բանալի բառեր՝ մենեջմենթ, գործարարություն, գործունակություն, ազդեցություն, վարքագիծ, ֆինանսական գործոններ, ցուցանիշների հավասարակշռված համակարգ, հայեցակարգ:

Սույն աշխատանքում ուսումնասիրվել է ցուցանիշների հավասարակշռված համակարգի (BSC) կիրառման մոտեցումը: Ներկայացվել է ցուցանիշների հավասարակշռված համակարգի (BSC) կիրառման նպատակը, որը կնպաստի գործարարության և գործունակության՝ անհատական և կազմակերպչական հաջողության հետ հարաբերակցության մենեջմենթի սխեմաների ձևավորմանը և դրա կատարելագործմանը:

Ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս ուրվագծել այն գործոնները և բաղադրիչները, որոնք կոչված են հետազոտելու կազմակերպության և աշխատողի վարքագիծը՝ որպես գործարարության և գործունակության՝ անհատական և կազմակերպչական հաջողության հետ հարաբերակցության մենեջմենթի արդյունք:

Աննա ԱՌԱՔՅԱՆՅԱՆ

Սարո ՆԱՔԱՇՅԱՆ

МЕНЕДЖМЕНТ ВЛИЯНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И РАБОТОСПОСОБНОСТИ НА ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ УСПЕХ

Ключевые слова: менеджмент, предпринимательство, работоспособность, влияние, поведение, финансовые факторы, сбалансированная система показателей, концепция.

В данной работе изучен подход, основанный на использовании концепции сбалансированной системы показателей (ССП). Представлена цель применения концепции сбалансированной системы показателей (ССП), которая способна обеспечить формирование и совершенствование схем управления 231 влияния предпринимательства и работоспособности на индивидуальный и организационный успех.

Исследование позволяет изложить факторы и компоненты, которые предназначены для изучения поведения организации и сотрудника как результат управления влияния предпринимательства и работоспособности на индивидуальный и организационный успех.

Anna HAKOBIANYAN
Saro NAKASHIAN

MANAGEMENT OF ENTREPRENEURIAL ORIENTATION AND EMPLOYABILITY RELATION TO INDIVIDUAL AND ORGANIZATION SUCCESS INTRODUCTION

The approach of the use of Balanced Scorecard (BSC) concept brought force in present paper. The objective of the use of Balanced Scorecard (BSC) concept has been issued to provide the formulating of management schemas devoted to the improvement of entrepreneurial and employability relations to individual and organizational success.

The attempt allows to set up for the study the system of factors and its features which are to be considered to examine the behavior of the organization and employee as the output of the process of the management of Entrepreneurial and Employability Relations to Individual and Organizational success.

Արա ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԿԱՏԱԼՈՆԻԱՅԻ ԴԵՐԸ ԻՍՊԱՆԻԱՅԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Ներկայումս Եվրոպայում տեղի ունեցող կարևոր իրադարձություններից մեկը Կատալոնիայի անկախության հանրաքվեի արդյունքների ու հնարավոր սցենարների շուրջ քննարկումներն են: Աման համատեքստում շատ կարևոր է վերլուծել ու բացահայտել Իսպանիայի տնտեսության մեջ Կատալոնիայի ունեցած դերն ու նշանակությունը: Սույն հոդվածում վերլուծվել ու համեմատվել են Իսպանիայի ու Կատալոնիայի մի շարք տնտեսական ցուցանիշներ, որոնց հիման վրա բացահայտվել է Կատալոնիայի կշիռը Իսպանիայի տնտեսության մեջ, ինչպես նաև ներկայացվել են այն դրական ու բացասական գործոնները, որոնք կարող են ազդել Կատալոնիայի վրա վերջինիս հնարավոր անկախացման դեպքում:

Արա ՄԿՐՏՉՅԱՆ

РОЛЬ КАТАЛОНИИ В ЭКОНОМИКЕ ИСПАНИИ

Ключевые слова: Испания, Каталония, открытость экономики, чистый экспорт, иностранные инвестиции.

Одним из самых важных событий в Европе сегодня является обсуждение результатов референдума по независимости Каталонии и возможные сценарии. В этом контексте очень важно проанализировать и определить роль и значение Каталонии в экономике Испании. В этой статье анализируется и сравнивается ряд испанских и каталонских экономических показателей, на основе которых был выявлен вес Каталонии в испанской экономике, а также представлены положительные и отрицательные факторы, которые могут повлиять на Каталонию в случае его возможной независимости.

Ara MKRTCHYAN

THE ROLE OF CATALONIA IN THE ECONOMY OF SPAIN

Keywords: Spain, Catalonia, open economy, net export, foreign investments

One of the key events in Europe today is the discussion regarding the results of Catalonia's independence referendum and the following possible scenarios. In this context, it is very important to analyze and identify the role and importance of Catalonia in the Spanish economy. This article analyzed and compared a number of Spanish and Catalonian economic indicators based on which Catalonia's weight was revealed in the Spanish economy, as well as number of positive and negative factors were presented that could influence on Catalonia in case of getting independence.

Մարե ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԵԱՏՄ-ԻՆ ԶՅ ԱՆՊԱՄԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳԱՎԱՅՈՒՄ

Սույն հոդվածի շրջանակներում փորձ է արվել գնահատել ԵԱՏՄ-ին ԶՅ անդամակցության դրական ու բացասական հետևանքները: Ներկայացվել են առաջիկայում սպասվելիք ծրագրերն ու նախագծերը, հատկապես՝ ապրանքների, ծառայությունների, կապիտալի և աշխատուժի ազատ տեղաշարժի դյուրինացման ուղղված: Վերլուծվել է որոշ ապրանքախմբերի գծով ներմուծման մաքսատուրբերի միասնական դրույքաչափերի կիրառման տնտեսական հետևանքներն ու տրվել են ԶՅ հնարավորությունները միջազգային առևտուր սպասարկող երկիր դառնալուն ուղղված՝ համաձայն միջազգային փորձագիտական խմբերի գնահատականների:

Մարե ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ПРИСОЕДИНЕНИЯ АРМЕНИИ К ЕАЭС

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЕАЭС, последствия присоединения, экономика, прогнозы, сотрудничество, возможности.

В рамках этой статьи сделана попытка оценивать положительные и отрицательные последствия присоединения РА к ЕАЭС. Представлены предстоящие программы и проекты, в частности те, которые направлены на облегчение свободного перемещения товаров, услуг, капитала и рабочей силы. Проанализированы экономические последствия применения единых ставок ввозных таможенных пошлин для некоторых товарных групп и выявлены возможности РА, чтобы стать страной, служащей международной торговле, согласно оценкам международных экспертных групп.

Մարե ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ASSESSMENT OF THE RESULTS OF ARMENIA'S ACCESSION TO THE EAEU

KEYWORDS: EAEU, consequences of membership, economy, prediction, cooperation, opportunities.

Within this article has been tried to evaluate the positive and negative effects of Armenia's membership to the EAEU. Author has presented the upcoming programs and projects, in particular, which are corrected to facilitate the free movement of goods, services, capital and labor. Has been analyzed economic consequences of applying uniform rates of import customs duties for some commodity groups and were given RA's capabilities to become a country, which will serve the international trade, according to international expert assessments.

Վարդուհի ԳԱՐՐԻԵԼՅԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ ԶԱՐԳԱՑԱԾ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿՈՎ

Պետական գույքի կառավարումը արդյունաբերական զարգացած և զարգացող երկրների տնտեսության պետական կարգավորման կարևորագույն հարցերից է: Օգտագործելով սեփականության իրավունքը, պետությունը ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն ազդում է տարբեր ոլորտների տնտեսական գործընթացների վրա: Հայաստանի Հանրապետությունում գույքի արդյունավետ կառավարման համար անհրաժեշտ է, հաշվի առնելով օտարերկրյա փորձը, մշակել գույքի կառավարման մեթոդաբանություն, ներառյալ տարբեր գործիքներ և մեթոդներ, որոնք հաշվի են առնում գույքի տեսակների բազմազանությունը և առանձնահատկությունները, ինչպես նաև մեր երկրում դրա պատմական զարգացումը:

Вардуи ГАБРИЕЛЯН

УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТЬЮ НА ПРИМЕРЕ РАЗВИТЫХ СТРАН

Ключевые слова: государственная собственность, управление собственностью, эффективность, приватизация, аренда
 Управление государственной собственностью является одним из важнейших вопросов государственного регулирования экономики всех промышленно развитых и развивающихся стран. Используя право собственности, государство прямо или косвенно влияет на экономические процессы в различных отраслях. Для эффективного управления имуществом в Республике Армения необходимо с учетом зарубежного опыта разработать методологию управления собственностью, включающую различные приемы и методы, учитывающие многообразие и особенности видов собственности, а также ее историческое развитие в нашей стране.

Varduhi GABRIELIAN

STATE PROPERTY MANAGEMENT ON THE EXAMPLE OF DEVELOPED COUNTRIES

Key words: state property, property management, efficiency, privatization, leasing.
 Management of the state property is one of the most important issues of state regulation of the economies of all industrial developed and developing countries. Using the right of ownership, the state directly or indirectly affects the economic processes in various industries. For effective management of property in the Republic of Armenia it is necessary to develop a property management methodology, taking into account foreign experience, including various devices and methods that take into account the diversity and features of the types of property, as well as its historical development in our country.

Վահան ԴՈՏՈՍՅԱՆ

ՏԱՐԱԲԱՆԱԿԵՑՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԱՐԴԱՔԱՆԱԿԻ ԱՌԱՆՁԱՂԱՅՍԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՏԱՐԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԶԶ ԼԵՆԱՅԻՆ ԵՎ ԲԱՐՁՐ ԼԵՆԱՅԻՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ

Քողվածում մաթեմատիկա-վիճակագրական մեթոդների կիրառմամբ կատարվել է ՅՅ լեռնային ու բարձր լեռնային տարածքներում բնակավայրերի մարդաբանակի ու տարաբնակեցման տարածքային կառուցվածքի առանձնահատկությունների վերլուծություն: Մասնավորապես, տրվել է գյուղական բնակչության ու բնակավայրերի տեղաշարժման բնույթը, բնակավայրերի գոտիավորումն ըստ մոտակա սպասարկման կենտրոնից ունեցած տրանսպորտային մատչելիության:

Ваган ПОТОСЯН

ОСОБЕННОСТИ И РЕГИОНАЛЬНЫЕ РАЗЛИЧИЯ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ РАССЕЛЕНИЯ И ЛЮДНОСТЬИ СЕЛЬСКИХ ПОСЕЛЕНИЙ В ГОРНЫХ И ВЫСОКОГОРНЫХ ТЕРРИТОРИЯХ РА

Ключевые слова: расселение, сельские поселения, сервисный центр, корреляция, динамический радиус, транспортная доступность
 В статье анализируются особенности территориальной структуры расселения и людности в горных и высокогорных районах РА с использованием математических и статистических методов. В частности, было предоставлено распределение сельского населения и поселений, а также зонирование населенных пунктов посредством транспортного доступа в ближайший сервисный центр.

Vahan POTOSYAN

THE FEATURES AND REGIONAL DIFFERENCES OF SETTLEMENT TERRITORIAL STRUCTURE AND POPULATION NUMBER OF RURAL SETTLEMENTS IN RA MOUNTAINOUS AND HIGH MOUNTAINOUS AREAS

Key words: settlement pattern, rural settlements, service centre, correlation, dynamic radius, transport accessibility
 In the article the analysis of settlements population number and settlement territorial structure in RA mountainous and high mountainous territories have been done through mathematical and statistical methods. Especially, the characteristics of rural population and settlements distribution, zoning of settlements by transport accessibility from the nearest service centre have been given.

Ռոման ԴԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՉԱՐԱԿ-ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԱՍԻԱԿԻ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾԱՐՉԱՂԱՅՐԱՅԻՆ ԻՆՏԵԳՐԱՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Բանալի բառեր. ԱՍԵԱՆ, տարածաշրջանային տնտեսական ինտեգրացիա, տնտեսական զարգացում, ներդրում, զարգացող երկրներ: Ձեւավորված ասիական տարածաշրջանային ինտեգրացիոն միտումները վերջին մի քանի տարիների ընթացքում հանգեցրեցին մի շարք երկկողմ եւ բազմակողմ առեւտրային համաձայնագրերի կտրուկ աճին: Երկկողմ առեւտրային համաձայնագրերի առատությունը կարող է խոչընդոտել Արեւելյան Ասիայում (EAFTA), այդ թվում՝ ASEAN-ի հետ Չինաստանի, Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի հետ ազատ առեւտրի համաձայնագրերի կնքմանը: Վերջին տարիների հիմնական միտումների վերլուծությունը հաստատում է այն գաղափարը, որ ASEAN- ն ոչ միայն մասնակցում է տնտեսական ինտեգրման գործընթացի խորացմանը, այլև ընդլայնմանը: Մյուս կողմից, EAFTA- ն իսկապես իրականություն է դառնում երկարաժամկետ հեռանկարում՝ չնայած առկա մարտահրավերներին եւ ռիսկերին:

Роман ПЕТРОСЯН

ВОПРОСЫ РЕГИОНАЛЬНОЙ ИНТЕГРАЦИИ СТРАН ЮГО-ВОСТОЧНОЙ АЗИИ

Сформированный азиатский регионализм привел к резкому увеличению в ряде двусторонних и многосторонних торговых соглашений в течение последних нескольких лет. Обилие двусторонних торговых соглашений могут также помешать заключению соглашения о свободной торговле в Восточной Азии (EAFTA), включая АСЕАН , Китай, Японию и Южную Корею. Анализ основных тенденци последних лет подтверждает мысль о том, что АСЕАН не только участвует в углублении процесса экономической интеграции , но и в ее расширении. С другой стороны, EAFTA действительно может стать реальностью в долгосрочной перспективе, несмотря на существующие вызовы и риски.

Roman PETROSYAN

ISSUES OF REGIONAL INTEGRATION OF THE COUNTRIES OF SOUTH-EAST ASIA

Key words: ASEAN, regional economic integration, economic development, investment, developing countries.
 Formed Asian regionalism has led to a sharp increase in a number of bilateral and multilateral trade agreements over the past few years. The abundance of bilateral trade agreements may also hinder the conclusion of a free trade agreement in East Asia (EAFTA), including ASEAN, China, Japan and South Korea. Analysis of the main trends of recent years confirms the idea that ASEAN not only participates in deepening the process of economic integration, but also in its expansion. On the other hand, EAFTA can indeed become a reality in the long term, despite the existing challenges and risks.

Անդրանիկ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱՎԱՐՈՂ ՍՈՒՐՔԵԿՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՂԱԶԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բանալի բառեր՝ գրավչություն, քաղաքական միջավայր, պատերազմ, գործարարություն:

Ամեն ներդրողի համար՝ և՛ օտարերկրյա, և՛ տեղական անհրաժեշտ է ունենալ ամբողջական գիտելիք ձեռնարկության մակրո միջավայրի վերաբերյալ: Ուստի ամեն տնտեսական սուբյեկտ նախքան շուկա մտնելը պետք է ուսումնասիրի շուկայի բոլոր սահմանափակումները և հնարավորությունները: Միայն վերլուծելուց հետո բոլոր մակրո գործոնները, որոնք կարող են նշանակալի ազդեցություն ունենալ նոր շուկայում գործառնությունների վրա, տնտեսվարող սուբյեկտը ի վիճակի կլինի պատասխանել հարցերի վերաբերող շուկայի գրավչությանը, ներդրմանը նպատակահարմարությանը, առավել արդյունավետ ռազմավարության ընտրությանը և շահութաբերությանը: Սա իր հերթին դրական ազդեցություն կունենա ներդրումային որոշումների օպտիմալության վրա:

Андраник МУРАДЯН

ВАЖНОСТЬ АНАЛИЗА ПОЛИТИЧЕСКОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ

Ключевые слова: привлекательность, политическая среда, война, бизнес.

Для каждого инвестора - как местных так и зарубежных - обязательно иметь достаточные знания о макро среде предприятия. Поэтому каждый хозяйствующий субъект прежде чем войти в рынок должен исследовать все разграничения и возможности которые дает рынок. Только после анализа всех макро факторов, которые могут иметь существенное воздействие на эффективность операций в новом рынке, субъект будет способен ответить на вопросы связанные с привлекательностью рынка, уместностью инвестирования, выбора наиболее выгодной стратегии и рентабельности. Это в свою очередь будет иметь позитивное воздействие на оптимальные инвестиционные решения.

Andranik MURADYAN

IMPORTANCE OF POLITICAL ENVIRONMENT ANALYSIS FOR BUSINESS ENTITIES

For each investor, both foreign and local, it is necessary to have complete knowledge about the macro environment of the enterprise. Therefore, every economic entity, before entering the market, should examine all the limitations and opportunities that the market gives. Only after analyzing all macro factors that can have a significant impact on the efficiency of operations in the new market, the entity will be able to answer the questions concerning whether the market is attractive to him, whether it is worth investing, what will be profitability and what strategy will be the most effective. This in turn will have a positive impact on the optimality of investment decisions.

Անդրանիկ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱԶԱՂԱԶԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՐԿՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ

Բանալի բառեր՝ Հայաստան, քաղաքական հարաբերություններ, պատերազմ, տնտեսական աճ, քաղաքական կայունության դրական ազդեցություն:

Հայաստանը տեղակայված է Միջին Արևելքի հյուսիսում: Այն սահմանակից է Ադրբեջանի ու (միջազգային հանրության կողմից չճանաչված) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության (ԼՂՀ) հետ արևելքում, Իրանի հետ՝ հարավում, Թուրքիայի հետ արևմուտքում և Վրաստանի հետ հյուսիսում: Հայաստանը մուտք չունի դեպի ծով, ինչը դժվարեցնում է առևտուրը այս երկրի հետ: Արժե հաշվի առնել նաև երկրի բարդ հարաբերությունները իր հարևանների հետ: Մենք կփորձենք հասկանալ տարածաշրջանում կոնֆլիկտների և անկայունության պատճառները, բացատրել թե ինչպես են հարաբերությունները հարևան երկրների և աշխարհի գերտերությունների հետ (ԱՄՆ, ԵՄ, Ռուսաստան, Չինաստան, Հնդկաստան), որոնք ունեն իրենց սեփական շահերը տարածաշրջանում, ազդում Հայաստանի տնտեսության և անվտանգության վրա, ներդրված օտարերկրյա ֆինանսական ռեսուրսների ապահովության վրա, բանկային հաստիքի և բազմաթիվ այլ ոլորտների կայունության վրա, որոնք ունեն ռազմավարական նշանակություն այս երկրի համար:

Андраник МУРАДЯН

ГЕОПОЛИТИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ АРМЕНИИ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ СТРАНЫ

Ключевые слова: Армения, политические отношения, война, экономический рост, позитивное воздействие политической стабильности.

Армения находится в северной части Среднего Востока. Она граничит с Азербайджаном и (непризнанным международным сообществом) Республикой Нагорного Карабаха на востоке, с Ираном на юге, с Турцией на западе и с Грузией на севере. Армения не имеет выхода к морю, что усложняет торговлю с этой страной. Стоит принять в расчет сложные отношения страны с ее соседями. Мы постараемся понять причины конфликтов и нестабильности в регионе, объяснить как отношения с соседними странами и мировыми супер державами (США, ЕС, Россия, Китай, Индия), которые имеют свои интересы в регионе, влияют на экономику и безопасность Армении, на безопасность зарубежных финансовых ресурсов, на стабильность банковского сектора и других отраслей, которые имеют стратегическое значение для этой страны.

Andranik MURADYAN

GEOPOLITICAL RELATIONS OF ARMENIA AND ITS IMPACT ON COUNTRIES ECONOMY

Armenia is located in the north of the Middle East. It borders with Azerbaijan and (unrecognized by the international community) Nagorno-Karabakh Republic (NKR) on the east, with Iran on the south, Turkey on the west and Georgia on the north. Armenia has no access to sea which makes it difficult to trade with this country. It is also worth considering the complex relations of country with its neighbors. We will try to understand the reasons for conflicts and instability in the region, to explain how relations with neighboring countries and world's superpowers (US, EU, Russia, China, India), which have their own interests in the region, affect the economy and security of Armenia, safety of the invested foreign financial resources, the stability of the banking sector and variety of other industries, which have strategic importance for this country.

Անժելա ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

ՀՀ ՏԱՎՈՒՇԻ ՍԱՐՉՈՒՄ ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՆԱՅՆՄԱՆ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

Հոդվածում վերլուծվել է Տավուշի մարզում զբաղվածության իրավիճակը մարզի համայնքների ղեկավարների անկետային հարցադրման սեփական հետազոտության տվյալներով: Մատնանշել են զբաղվածության ընդլայնման հնարավոր ուղիները մարզում:

Анжела АЛЕКСАНИАН

ПУТИ РАСШИРЕНИЯ ЗАНЯТОСТИ В ТАВУШСКОЙ ОБЛАСТИ РА

Ключевые слова: занятость, расширение занятости, безработица.

В статье рассмотрена ситуация занятости в Тавушском марзе по данным собственного исследования анкетного опроса руководителей общин. Сделана попытка отметить возможные пути расширения занятости в марзе.

Anzela ALEKSANYAN

WAYS OF EXPANSION OF EMPLOYMENT IN THE TAVUSH PROVINCE OF RA

Key words: employment, employment expansion, unemployment.

In article the employment situation in the Tavush marz according to own research of questionnaire of heads of municipality is considered. The attempt to note possible ways of expansion of employment in the marz is made.

Գագիկ ՅԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Հոդվածում կատարվել է հանրային ծրագրերի իրականացման ծախսերի ու ակնկալվող արդյունքների համադրություն՝ կարևորելով շուկայական գին չունեցող արդյունքների գնահատման անհրաժեշտությունը: Զննարկվել են ժամանակի արժեքի, կյանքի արժեքի, բնական բարիքների արժեքի գնահատման մեթոդները: Հոդվածում կատարվել է նաև հանրային ծրագրերի բաշխման էֆեկտի գնահատում:

Гагик АКОПЯН

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ АНАЛИЗА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММЫ И ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТОВ

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: общественная программа, жизненная ценность, общественное предпочтение, эффективное распределение, распределенный вес, социальная справедливость

В статье представлена комбинация затрат на реализацию государственных программ и ожидаемых результатов, что подчеркивает необходимость оценки цен на основе результатов, не основанных на рыночных ценах. Обсуждаются методы оценки ценности жизни, ценности природного богатства и т. д. В статье также была оценена эффективность распределения государственных программ.

Gagik HAKOBYAN

METHODOLOGICAL ISSUES FOR PUBLIC PROGRAM ANALYSIS AND OUTCOME ASSESSMENT

KEYWORDS: public program, life value, public preference, effective distribution, distributed weight, social justice

The article is a combination of the cost of implementing public programs and anticipated outcomes, highlighting the need to assess non market-based outcomes prices. There have been discussed the methods for evaluating the value of life, the value of natural wealth ect. The article also assessed the effectiveness of the distribution of public programs.

Հմայակ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ԱՆՁԻ ՀԱՆՁՆՄԱՆ ՄՈԴԵԼՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Հիմնաբաներ. հանձնում, եվրոպական-մայրցամաքային համակարգ, ընդհանուր իրավունքի անգլո-ամերիկյան համակարգ, իսառը համակարգ, հանձնման գործընթացի վերահսկում, ներկայացվող ապացույցների մակարդակ, Հանձնման մասին եվրոպական կոնվենցիա:

Հանձնման գործընթացի միասնական մոտեցման բացակայության պատճառով համաշխարհային իրավական համակարգում ձևավորվել են հանձնման տարբեր մոդելներ: Հոդվածում վերլուծվում են եվրոպական-մայրցամաքային ռոմանո-գերմանական, լատինո-ամերիկյան, ինչպես նաև եվրոպական երկրների և Մեծ Բրիտանիայի նախկին գաղութների՝ Կանադայի և ԱՄՆ-ի հանձնման ինստիտուտի նորմերի համակարգերի ընդհանուր գծերի վերլուծություն:

Амаяк МАНУКЯН

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МОДЕЛЕЙ ВЫДАЧИ ЛИЦ

В связи с отсутствием единого подхода к процессу выдачи в мировой правовой системе сформировались различные модели выдачи лиц. В статье проводится анализ общих черт и различий комплекса норм института выдачи, присущего странам романо-германского права континентальной Европы, латиноамериканским странам, а также бывшим колониям европейских стран и Великобритании, Канады и США.

Hmayak MANUKYAN

GENERAL CHARACTERISTICS OF EXTRADITION MODEL

Key words: European-continental system, Anglo-American common law system, mixed model, control over the extradition procedure, level of requirements for evidence European Convention on Extradition.

Due to the lack of a unified approach to the extradition process, various models for the extradition have been formed in the world legal system. The article analyzes the common features and differences in the complex of norms of the institution of extradition inherent in the countries of Romano-Germanic Law of continental Europe, Latin American countries, as well as former colonies of European countries and Great Britain, Canada and the United States.

Լուսինե ԲԱՐՍԵԴՅԱՆ

ԵՐԿՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿԱԽԱՎՈՐՄԱՆ ՀԵՏՈ. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՕՐՅԵԿՏԻԿ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ 1991-1995ԹԹ.

Անկախություն ձեռք բերելուց հետո, պաշտպանական ոլորտում հիմնադրվեց սովորական, գործառնության կառավարման համակարգ, որի կազմակերպական ձևը նախագահական հանրապետությունն էր: 1991-1995թթ. ընթացքում իրավական բաղաբաղկանության միտումները հաստատում են, որ տեղի չունեցավ պետության ու հասարակության ռազմավարական զարգացման ուղղությունների վերադասավորում, պաշտպանունակության հիմքով պետականության համակարգի վերակառուցում: Կարգավորիչ ողջ ծանրությունն ընկավ գործադիր իշխանության վրա՝ ենթաօրենսդրական ու փաստական կառավարման միջոցների կիրառմամբ, ինչի հետևանքով ոլորտի կառավարումը ձեռք բերեց սուբյեկտիվ գծեր: Կառավարման այդ մոդելն ապահովեց կառավարչական խնդիրների արագ ու օպերատիվ լուծումը, սակայն չկարողացավ վերածվել օրենսդրական կարգավորված ռազմավարական պլանավորման և կառավարման համակարգի:

Лусине БАРСЕГЯН

ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОТНОШЕНИИ ОБОРОНЫ СТРАНЫ В НЕЗАВИСИМОЙ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ: ОБЕКТИВНЫЕ ПОТРЕБНОСТИ РЕГУЛИРОВАНИЯ И РЕАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Ключевые слова: функция обороны, обороноспособность, правовая политика, конституционный закон, текущее законодательство, подзаконное регулирование, оперативность, стратегическое управление, устойчивая система.

С приобретением независимости Республика Армения в сфере обороны страны создавала обычную, функциональную систему управления, организационной формой которого была президентская республика. Тенденции правовой политики в течении 1991-1995 гг. утверждают, что на основе обороноспособности не были перестроены стратегические направления развития общества и государства, государственно-правовая система. Вся нагрузка регулирования пала на исполнительную власть, с применением средств подзакондательного и фактического управления, в результате чего управления сферой приобрела субъективные черты. Такая модель управления обеспечивала оперативное и быстрое решение управленческих задач, удачное завешение карабахской войны, но не смогла превратиться в урегулированное законом систему стратегического планирования и управления.

Lusine BARSEGHYAN

LEGISLATIVE REGULATION OF COUNTRY DEFENSE RELATIONS AFTER THE THIRD REPUBLIC INDEPENDENCE; OBJECTIVE ISSUES AND REAL INTENSIONS OF REGULATION (years 1991-1995)

Keywords: function of defense, defensiveness, legal policy, constitutional law, current law, by-law regulation, operativeness, strategic governance, stable system.

After reaching independence of the third Republic of Armenia, a system of usual, functional regulation was founded in the sphere of defense, organizational form of which was presidential republic. During the years 1991-1995 tendency of legal policy confirms that no rearrangement of strategic development directions of the state and society, no reconstruction of state legal system on the base of defensiveness has been realized. The whole regulatory load was put on executive branch – by practicing by-law and factual regulatory means, hereupon the governance of the sphere acquired subjective features. That governance model provided quick and operative solution of governing problems; however, it couldn't become a strategy planning and governing system being regulated by the laws.

Սամվել ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ՀՀ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԶԱՐԱԶԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի գյուղատնտեսությունը կլիմայական ռիսկերի պատճառով տարեկան 15-30 մլրդ դրամի վնաս է կրում: Հատկապես մեծ է կարկտահարության, երաշտի և ցրտահարության հասցրած վնասը: Ֆերմերային տնտեսությունները սեփական միջոցներով չեն կարող պայթարել բնական աղետների դեմ, առավել ևս վերականգնել պատճառված վնասները: Ուստի հողվածում լուսաբանվում է կլիմայական ռիսկերի կառավարման ուղղությամբ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող բաղաբաղկանությունը: Ուսումնասիրվում է այդ նպատակով իրականացվող պետական աջակցության ծրագրերի մեխանիզմները և արդյունավետությունը:

Samvel AVETISYAN

THE EFFECTIVENESS OF THE CLIMATE RISK MANAGEMENT POLICY OF THE RA

Keywords: agriculture, climate, subsidy, mechanisms, efficiency

Armenia's agriculture suffers annual losses of 15-30 billion AMD due to climate risks. The most damages are caused by hail, drought and frost. The farmers cannot fight against natural disasters by their own means, moreover to restore the damages. Therefore, the article outlines the climate risk management policy implemented by the government of the Republic of Armenia. The mechanisms and efficiency of state support programs for that purpose are studied.

Самвел АВЕТИСЯН

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПОЛИТИКИ УПРАВЛЕНИЯ КЛИМАТИЧЕСКИМИ РИСКАМИ В РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

Ключевые слова : сельское хозяйство, климат, субсидия, механизмы, эффективность

Из-за климатических рисков ежегодно сельское хозяйство Армении страдает ежегодными потерями 15-30 млрд. драмов. Особенно высок урон вызванный градом, засухой и морозами. Фермеры не могут бороться со стихийными бедствиями своими силами и тем более восстанавливать убытки. Поэтому в статье излагается политика управления климатическими рисками, осуществляемая правительством Республики Армения. Изучаются механизмы и эффективность программ государственной поддержки для этой цели.

Լիլիթ ԳՅՈՒԼԳՅԱՆ

ԿՈՌՊԵՐԱՏԻՎ ՇԱՐԺՄԱՆ ՀԻՄՆԵՐԸ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏՈՒՄ

Յուրաբանյուր երկրում գյուղատնտեսական կոոպերացիայի զարգացման ներկա վիճակի վրա իր մեծ ազդեցությունն ունի կոոպերատիվ շարժման արմատավորման նախնին փորձը: Այդ առանձնահատկություններով է նաև պայմանավորված մի շարք երկրների այժմյան հաջողությունը և որոշ մասնավորապես հետխորհրդային երկրներում, կոոպերացիայի տարածման դանդաղումը: Այս տեսակետից կարևոր է բացահայտել այն սկզբունքները, որոնք ընկած են եղել հաջողված կոոպերատիվի նախատիպի ձևավորման հիմքում և դրանց ներդրմամբ փոխել ՀՀ կոոպերատիվ շարժման ուղղությունը:

Лилит ГЮЛГҮЛЯН

ОСНОВЫ КООПЕРАТИВНОГО ДВИЖЕНИЯ В СФЕРЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

Ключевые слова: добровольное объединение, кооперативное движение, приватизация, принципы формирования кооператива, сельскохозяйственный кооператив, традиционный кооператив.

Прошлый опыт укоренения кооперативного движения в разных странах имеет своё большое влияние на нынешнее состояние развития сельскохозяйственной кооперации. Этими особенностями также обусловлены как успешность отдельных стран, так и замедление распространения кооперации в других странах, в частности – постсоветских. С этой точки зрения важно выявить те принципы, которые лежали в основе формирования прототипов успешных кооперативов, и с помощью их внедрения изменить направление кооперативного движения в РА.

Lilit GYULGULYAN

FOUNDATIONS OF COOPERATIVE MOVEMENT IN AGRICULTURE

Keywords: agricultural cooperative, cooperative movement, principles of formation of co-operative, privatization, traditional cooperative, voluntary association.

The past experience of the co-operative movement has a great impact on the current state of agricultural co-operation in each country. The current success of a number of countries and the slowdown in the dissemination in some, particularly post-Soviet countries are also conditioned by peculiarities of cooperative movement. From this point of view, it is important to identify the principles that have been in the basis of the formation of a successful cooperative prototype and to localize them to try to change the direction of the co-operative movement of the Republic of Armenia.

Ֆրայա ԳՐԻԳՐՅԱՆ

ՀՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՆԵՍՈՒԹՅԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ԴԱՅՄԱՆԱԿՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Հոդվածում հեղինակը դիտարկել է ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտի ռիսկերը պայմանավորող գործոնները, որոնք հիմնականում պայմանավորված են բնակլիմայական իրավիճակով, որը գլխավորապես վերաբերվում է կարկտահարությանը, ցրտահարությանը, սակավաջրությանը: Գործոնների ազդեցությունը գնահատելու համար հիմք է ընդունվել հետևյալ ելակետային տվյալները՝ կարկտային դեպքերի թիվը, միջին ջերմաստիճանները, տեղումների քանակը, դրանց շեղումները նորմայից, ցրտահարությունների օրերի թիվը (դիտակետերի թվի հանրագումարը): Որպես արդյունքային հատկանիշ ընդունվել է կորուստների արժեքը և բուսաբուծության համախառն արտադրանքի արժեքը: Գյուղատնտեսության կորուստների և համախառն արտադրանքի վրա ազդող մի շարք գործոնների համատեղ ազդեցությունը գնահատելու համար համակարգային ծրագրի միջոցով կատարվել է ռեգրեսիոն վերլուծություն (հիմք է ընդունվել 2005-2017թթ. տվյալները): Ստացված երեք ռեգրեսիոն հավասարումները ցույց են տալիս դիտարկված գործոնների քանակական ազդեցությունը պատճառված վնասի և բուսաբուծության համախառն արտադրանքի վրա: Հոդվածի շրջանակներում գրաֆիկական պատկերների կառուցման միջոցով ներայացվել է դիտարկված գործոնների ազդեցության ուղղվածությունը (ընդլայնում) գրանցված կորուստների և բուսաբուծության համախառն արտադրանքի վրա: Կատարված ուսումնասիրությունները կարող են օգտակար լինել գյուղատնտեսությունում ռիսկերի մեղմման քննադատական քաղաքականության ձևավորման համար:

Грация ГРИГОРЯН

ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ, ОБУСЛАВЛИВАЮЩИХ РИСКИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РА

Ключевые слова: сельское хозяйство, риски, факторы, оценка воздействия, регрессионный анализ, модель, переменная.

В статье автор рассматривает факторы, обуславливающие риски сельскохозяйственной сферы РА, которые в основном связаны с природно-климатическим состоянием, что главным образом относится к градобитью, заморозкам, дефицитности водных ресурсов. Для оценки влияния факторов за основу приняты следующие исходные данные: количество случаев градобития, средние температуры, количество осадков и их отклонение от нормы, количество дней, сопровождаемых заморозками (сумма числа точек наблюдения). В качестве результативного признака приняты стоимость потерь и стоимость растениеводческой валовой продукции. Для оценки совместного воздействия ряда факторов, влияющих на сельскохозяйственные потери и на валовую продукцию, при помощи компьютерной программы был осуществлен регрессионный анализ (за основу приняты данные за 2005-2017 гг.). Полученные три регрессионные уравнения показывают количественное влияние рассматриваемых факторов на причиненный ущерб и на растениеводческую валовую продукцию. В рамках статьи путем построения графических отображений показано направление (характер) влияния рассматриваемых факторов на зафиксированные потери и на растениеводческую валовую продукцию. Проведенные наблюдения могут быть полезны для формирования политики, проводимой в области смягчения сельскохозяйственных рисков.

Hrachya GRIGORYAN

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF THE MAIN FACTORS CONDITIONING THE RISKS OF THE AGRICULTURE OF THE RA

Keywords: agriculture, risks, factors, impact assessment, regression analysis, model, variable.

In the article the author has discussed the factors conditioning the risks in the agricultural sector of the RA that are mainly conditioned by the climatic state mostly referring to the hail, frost and water scarcity. The assessment of the factors' impact has been based on the following baseline data: the number of the hail cases, the average temperature, the amount of the rainfall, their bias from the norm and the number of the days of the frost (the total sum of the observations). The value of the loss and the value of the gross product of the crop have been accepted as a result feature. Using a computer program, a regression analysis has been conducted to access the cooperative impact of a number of factors affecting the agricultural losses and the gross product (based on the data of the years 2005 - 2017). The created three regression equations show the quantitative impact of the considered factors on the caused loss and the gross product of the crop. In the frameworks of the article, through constructing graphical images, the direction of the impact (nature) on the registered losses and on the gross product of the crop have been presented. The conducted analysis can be beneficial in making policies in the field of alleviating the risks in the agriculture.

Սուրեն ԱՆԱՆՅԱՆ

ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ «ԿԱՆԱՀ» ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄԸ ՀՀ-ՈՒՄ

Հոդվածում ներկայացված են վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտում «կանաչ» սերտիֆիկացման համակարգի էությունը, դրա դերակատարությունը վերականգնվող էներգիայի աղբյուրների էներգիայի մասնավորապես՝ էլեկտրաէներգիայի արտադրության հաշվառման, դրա բնույթի բացահայտման, պետական և հանրային խրախուսման գործում, ինչպես նաև դրա կիրառման միջազգային փորձը Եվրամիությունում և այլ երկրներում: Առաջարկված է «կանաչ» սերտիֆիկացման համակարգի ներդրման և տեղայնացման մոտեցումներն ու ուղիները ՀՀ-ում: Մասնավորապես, հստակեցվել են դրա ներդրման նպատակը, հիմնական չափորոշիչները և առանձին կառուցակարգերը: Շեշտվել է դրա փուլային ներդրման անհրաժեշտությունը:

Сурен АНАНЯН

ВНЕДРЕНИЕ СИСТЕМЫ "ЗЕЛеной" СЕРТИФИКАЦИИ В СЕКТОРЕ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ В РА

Ключевые слова: «зеленые» сертификаты, «гарантирующие» сертификаты, система «зеленых» сертификатов, возобновляемые источники энергии.

В статье представлены суть системы «зеленой» сертификации в области возобновляемой ситемы получения энергии, и в частности, ее роль в производстве электроэнергии из возобновляемых источников энергии, учета производства такой электроэнергии, раскрытия ее характера, государственного и общественного стимулирования производства энергии на этой основе, а также международный опыт применения этой системы в Европейском союзе и других странах. Предложены подходы и пути внедрения и адаптации ситемы «зеленой» системы сертификации в Республике Армения. В частности, определены - цель, основные критерии и отдельные конкретные механизмы ее внедрения. Подчеркнута необходимость его поэтапного внедрения.

Suren ANANYN

IMPLEMENTATION OF THE "GREEN" CERTIFICATION SYSTEM IN THE RENEWABLE ENERGY SECTOR IN RA

Keywords: Green Certificates, Guarantees of Origin (GoOs), The system of Green Certificates, Renewable Energy Sources.

The article presents the essence of the system of "green" certification in the field of renewable energy generation system, and in particular its role in the production of electricity from renewable energy sources, checking system of production such electricity, disclosure of its nature, state and public stimulation of energy production on this basis, and also international experience of this system in the European Union and other countries. Aтор are suggested main approaches and ways of introducing the system of the "green" certification system in the Republic of Armenia. In particular are defined the goal, the main criteria and some specific mechanisms for its implementation. For implementation this system is underlined the necessity step by step approaches.

Աշոտ ՆԱՆՅԱՆ

ԱՊԱՀՐՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅԱՆՋԱՐԿԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ ԶՅ ԲՈՒՄԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Սույն հոդվածում ուսումնասիրվում է տարածաշրջան-բերքատվություն ապահովագրական մոդելի համապատասխանությունը ՅՅ բուսաբուծության ոլորտին: Առաջ է քաշվում երկփուլանի խաղային մոդել՝ ուղղված պտիմալ ապահովագրավճարների որոշմանը: Մոդելը կիրառելով ՅՅ բուսաբուծության տվյալների վրա՝ գնահատվում է միջին վիճակագրական գյուղացիական տնտեսության ապահովագրական պահանջարկը ըստ մշակաբույսերի և մարզերի:

Ашот НАНЯН

ОЦЕНКА СТРАХОВОГО СПРОСА В ОБЛАСТИ РАСТЕНИЕВОДСТВА РА

Ключевые слова: теоретико-игровая модель, страховая премия, страховое возмещение, растениеводство, производственная потеря. В этой статье рассмотрено соответствие модели страхования регион-урожаем растениеводческой отрасли РА. Предложена двух этапная теоретико-игровая модель, направленная на определение оптимальных страховых премий. Применяя модель к данным растениеводства РА, оценен страховой спрос среднестатистического сельского хозяйства по отдельным сельскохозяйственным культурам и регионам.

Ashot NANYAN

ASSESSMENT OF THE INSURANCE DEMAND IN THE SECTOR OF CROP PRODUCTION OF THE RA

Keywords: a game-theoretic model, an insurance premium, an insurance cover, crop production, a production loss.

In the present article the relevance of area-yield insurance to crop production of the RA is considered. A two-stage game theoretic model directed at determination of optimal insurance premia is proposed. Applying the model to crop production data of the RA, the insurance demand of an average agricultural farm corresponding to different crops and regions is estimated.